

www.turkishstudies.net/turkishstudies

Turkish Studies

eISSN: 1308-2140

Research Article / Araştırma Makalesi

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

A International Visibility Of Iranian Cinema: Mapping Scientific Production

İran Sinemasının Uluslararası Görünürlüğü: Bilimsel Üretimin Haritalanması

Gülseren Dinvar Pekşen* - Esmâ Yıkmaç**

Abstract: The aim of this study is to systematically examine the scholarly publications produced within the international academic literature on Iranian cinema through bibliometric analysis in order to reveal the field's developmental trends, intellectual structure, and scientific collaboration networks. Within the scope of the study, a search was conducted in the Scopus database on 10 June 2025 using the keyword “*Iranian cinema*,” resulting in a dataset of 976 scholarly publications published between 1985 and 2025. The data were analysed using VOSviewer 1.6.20 through co-occurrence, co-authorship, co-citation, bibliographic coupling, and citation analyses, and the findings were visualised using bibliometric network maps. The dataset consisted of 402 journal articles, 251 book chapters, 248 books, 54 review articles, 12 editorials, 5 conference papers, 2 notes, and 1 short survey indexed under the keyword “*Iranian cinema*.” The findings indicate that scholarly interest in Iranian cinema has steadily increased over the years, that the majority of publications have been produced in English, and that the field has progressively developed into an interdisciplinary area of research. Furthermore, analyses of countries, institutions, and authors demonstrate that knowledge production has evolved within a multi-centred international structure supported by strong scholarly collaboration networks. Keyword analysis further reveals that the literature is primarily concentrated around world cinema, art cinema, gender, representation, and cultural studies. Overall, the study provides a comprehensive overview of the bibliometric structure of the Iranian cinema literature, identifies its developmental dynamics, major research trends, and research gaps within international scholarly production, and offers a methodological and conceptual framework to guide future research. The study's principal contribution to the field of film studies lies in systematically and comprehensively mapping the academic development, knowledge production, and research trends of Iranian cinema, one of the national cinemas that has gained increasing international visibility since the 2000s.

Keywords: Iranian Cinema, Film Studies, Iranian Studies, Bibliometric, Scientific Production.

*Corresponding Author: Asst. Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Communication, Department of Radio, Television and Cinema

Sorumlu Yazar: Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5147-3014>

gulseren.dinvar@comu.edu.tr

** PhD Student, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, School of Graduate Studies, Media and Cultural Studies

Doktora Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Medya ve Kültürel Çalışmalar Anabilim Dalı

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1395-1801>

esmayikmaz@gmail.com

Cite as/ Atıf: Dinvar Pekşen, G., & Yıkmaç, E. (2026). A international visibility of iranian cinema: Mapping scientific production / İran sinemasının uluslararası görünürlüğü: Bilimsel üretimin haritalanması. *Turkish Studies*, 21(3), 4583-4633. Ankara Bilim University Publications. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.90631>

Received/Geliş: 20 April/Nisan 2026

Accepted/Kabul: 20 September/Eylül 2026

Published/Yayın: 25 September/Eylül 2026

Checked by plagiarism software

Öz: Bu araştırmanın amacı, İran sineması alanında uluslararası akademik literatürde üretilen bilimsel yayınları bibliyometrik yöntemle inceleyerek alanın gelişim eğilimlerini, entelektüel yapısını ve bilimsel iş birliği ağlarını sistematik biçimde ortaya koymaktır. Araştırma kapsamında, Scopus veri tabanında 10 Haziran 2025 tarihinde “Iranian cinema” anahtar sözcüğü kullanılarak gerçekleştirilen tarama sonucunda 1985-2025 yılları arasında yayımlanan toplam 976 bilimsel yayın verisine ulaşılmıştır. Araştırma verileri VOSviewer 1.6.20 yazılımı aracılığıyla ortak anahtar kelime, ortak yazarlık, ortak atıf, bibliyografik eşleştirme ve atıf analizleri kullanılarak değerlendirilmiş; elde edilen bulgular bibliyometrik ağ haritaları ile görselleştirilmiştir. Araştırmada; “iranian cinema” anahtar kelimesi etrafında 402 makale, 251 kitap bölümü, 248 kitap, 54 inceleme, 12 editoryal değerlendirme, 5 konferans bildirisi, 2 note, 1 kısa anket verisine ulaşılmıştır. Bulgular, İran sinemasına yönelik akademik ilginin yıllar içerisinde düzenli biçimde artma eğiliminde olduğunu, çalışmaların büyük ölçüde İngilizce yayımlandığını ve alanın her geçen yıl disiplinlerarası bir araştırma niteliği kazandığını göstermektedir. Ayrıca ülke, kurum ve yazar analizleri, bilgi üretiminin uluslararası ölçekte çok merkezli bir yapı sergilediğini ve güçlü akademik iş birliği ağlarıyla şekillendiğini ortaya koymaktadır. Anahtar kelime analizleri ise üretilen yayınların ağırlıklı olarak dünya sineması, sanat sineması, toplumsal cinsiyet, temsil ve kültürel çalışmalar ekseninde yoğunlaştığını göstermektedir. Sonuç olarak çalışma, İran sineması literatürünün bibliyometrik yapısını bütüncül bir yaklaşımla ortaya koyarak alanın gelişim dinamiklerini görünür kılmakta, uluslararası bilgi üretimindeki eğilimleri ve araştırma boşluklarını belirlemekte ve gelecekte gerçekleştirilecek çalışmalara yönetsel ve kavramsal açıdan yol gösterici bir çerçeve sunmaktadır. Çalışmanın sinema alanına en önemli katkısı, 2000 sonrası dönemde uluslararası görünürlüğü artan ulus sinemalarından biri olan İran sinemasının akademik literatürdeki gelişimini, bilgi üretim yapısını ve araştırma eğilimlerini sistematik, bütüncül bir bakış açısıyla ortaya koymasındır.

Anahtar Kelimeler: İran Sineması, Film Çalışmaları, İran Çalışmaları, Bibliyometri, Bilimsel Üretim.

Structured Abstract:

This study aims to examine the academic trends systematically surrounding Iranian cinema and to provide an in-depth analysis of the international scientific production on the subject. By considering the historical and aesthetic development of Iranian cinema together with bibliometric findings, the study contributes to the academic evaluation of the field and presents a conceptual framework for future research.

In bibliometric research, scholars initially focus on determining the data source and framing the scope of the study in order to understand the general tendencies in the literature and the relationships among datasets. In this study, the Scopus database was selected to frame the scope of the research, as it contains the most extensive measurable data pool in the field of social sciences in terms of quantitative criteria. Through the trends observed in international academic studies on Iranian cinema, the study seeks to reveal a perspective shaped by years, countries, authors, institutions, organisations, and affiliations. Bibliometric data analysis was employed to identify the shared relational networks within the analysis data. Presenting visual network maps of publications with higher citation rates and stronger total link strengths in terms of countries, authors, institutions, and keyword groups provided a broad opportunity to determine how the intellectual climate in the field has been shaped, from which domains it has emerged, and by whom it has been constructed. Furthermore, the study aimed to identify the thematic contents underlying the main topics discussed under the title of Iranian cinema, determine the most frequently used keyword groups, understand the areas where trends, neglected blind spots, and research gaps are concentrated, and construct the trajectory of future studies. Visual maps were also used to decipher how the subject has been evaluated within academic publishing activities.

In the data collection phase of the research, a search was conducted on 10.06.2025 in the Scopus database using the keyword “iranian cinema” under the “all fields” category in order to access the analysis data. The reason for limiting the search to a single keyword was that the keyword “Iranian cinema” sufficiently represented the scope of the research and provided reliable data saturation in accordance with the principles of scientific reliability and reproducibility. Following the search, bibliometric analysis data from 976 scientific studies published between 1985—the year in which the first study matching the keyword was identified—and 2025 were accessed. The obtained datasets were exported as CSV files for visual mapping purposes. The software VOSviewer 1.6.20 was used to determine the research data and visualise the relational network among the findings. VOSviewer is a widely used and popular software package for creating and visualising bibliometric networks in academia. In addition to VOSviewer, bibliometric software such as Gephi and Leximancer are frequently used by researchers. Researchers frequently use bibliometric software such as Gephi and Leximancer in addition to VOSviewer. However, VOSviewer was preferred in this study because it is free of charge and offers a relatively user-friendly interface. The bibliometric data of the publications consisted of authors, study titles, journal titles, citation counts, links, institutional affiliations, collaborations, and countries.

The findings of the research were presented under six main headings through one graph and six visual maps. The subheadings and visual maps included Co-Occurrence Analysis of Keywords (Co-Occurrence, Author Keywords), Co-Citation Analysis of Cited References, Co-Authorship Analysis of Countries, Co-Authorship Analysis of Organisations, Bibliographic Coupling Analysis of Studies, and Citation Analysis of Sources.

As a result, it was found that academic interest in Iranian cinema demonstrates a broad, multi-centred, and interdisciplinary structure. The increase over the years in the number of 402 articles, 251 book chapters, 248 books, 54 reviews, 12 editorial evaluations, 5 conference papers, 2 notes, and 1 short survey identified around the keyword “Iranian cinema” proves that Iranian cinema is not merely a temporary or superficial object of interest but rather an established field of research with theoretical and historical depth. The findings regarding the language of publication are also highly noteworthy. The fact that 951 publications were in English demonstrates that academic knowledge production on Iranian cinema is largely shaped by the global academic circulation of English. At the same time, the limited number of publications in French, Spanish, Persian, and Portuguese, as well as the existence of only one publication each in Italian, Russian, Danish, Malay, Polish, and Chinese, reveal that although the field is shaped by multilingual interest, its primary visibility has been achieved within the Anglophone academic world.

The Western-centred academic world appears more influential than Iran itself in the field of Iranian cinema, with Iran ranking only third in producing scholarly work on its own cinema, highlighting another dimension of hegemonic relations within scientific production. On the other hand, Iranian scholars working in Western institutions, such as Hamid Dabashi and Hamid Naficy, were also recorded as prominent figures in publication activities. Similarly, at the institutional level, universities such as the University of Tehran, Ferdowsi University of Mashhad, UNSW Sydney, the University of Texas at Austin, the University of London, the University of Glasgow, SOAS University of London, Columbia University, the University of Toronto, and Monash University stand out, indicating that the field possesses a hybrid knowledge production network nourished both from within Iran and from global academic centres. In particular, the high visibility of universities outside Iran demonstrates that Iranian cinema is addressed not merely as a subject of national cultural studies but within broader fields of discussion such as world cinema, art cinema, gender studies, postcolonial theory, representation, and cultural studies. Nevertheless, these findings do not alter the conclusion that scholars operating within Iran and engaging directly with local dynamics continue to receive lower levels of interaction and citation in the Scopus database compared to their Western counterparts, despite producing in-depth and contemporary studies. The holistic scientific data and visual maps, therefore, reveal not the qualitative value of scientific studies but rather the Western-centred productivity, interaction networks, and structural inequalities among countries, institutions, and authors that dominate the academic world.

All research data obtained through bibliometric analysis concretely demonstrate how the knowledge produced on Iranian cinema is concentrated around specific languages, countries, institutions, and publication types. Moreover, the entire dataset not only quantitatively identifies the existing accumulation of knowledge on the subject but also reveals the dominant trends in the literature and highlights the potential value of relatively underexplored areas.

Keywords: Iranian cinema, film studies, Iranian studies, bibliometrics, scientific production.

ملخص منظم:

تهدف هذه الدراسة إلى دراسة الاتجاهات الأكاديمية المتعلقة بالسينما الإيرانية بشكل منهجي، وتقديم تحليل متعمق للإنتاج العلمي الدولي حول هذا الموضوع. ومن خلال النظر في التطور التاريخي والجمالي للسينما الإيرانية جنباً إلى جنب مع النتائج البibliométrية، تساهم الدراسة في التقييم الأكاديمي لهذا المجال، وتقدم إطاراً مفاهيمياً للبحوث المستقبلية.

في البحوث البibliométrية، يركز الباحثون في البداية على تحديد مصدر البيانات وتحديد نطاق الدراسة من أجل فهم «الاتجاهات العامة في الأدبيات والعلاقات بين مجموعات البيانات». في هذه الدراسة، تم اختيار قاعدة بيانات «سكوبوس» لتحديد نطاق البحث، حيث إنها تحتوي على أكبر مجموعة بيانات قابلة للقياس في مجال العلوم الاجتماعية من حيث (Scopus) المعايير الكمية. ومن خلال الاتجاهات التي لوحظت في الدراسات الأكاديمية الدولية حول السينما الإيرانية، تسعى الدراسة إلى الكشف عن منظور تشكل بمرور السنين، وبحسب البلدان والمؤلفين والمؤسسات والمنظمات والانتماءات. وقد استُخدم تحليل البيانات البibliométrية لتحديد الشبكات العلائقية المشتركة ضمن بيانات التحليل. وقد أتاح عرض خرائط شبكية مرئية للمنشورات التي تتمتع بمعدلات استشهاد أعلى وقوة روابط إجمالية أقوى من حيث البلدان والمؤلفين والمؤسسات ومجموعات الكلمات المفتاحية، فرصة واسعة لتحديد كيفية تشكل المناخ الفكري في هذا المجال، والمجالات التي نشأ منها، والجهات التي قامت ببنائه. علاوة على ذلك، هدفت الدراسة إلى تحديد المحتويات المواضيعية الكامنة وراء الموضوعات الرئيسية التي نوقشت تحت عنوان «السينما الإيرانية»، وتحديد مجموعات الكلمات المفتاحية الأكثر استخداماً، وفهم المجالات التي تتركز فيها الاتجاهات، والنقاط العمياء المهملة، والثغرات البحثية، ورسم مسار الدراسات المستقبلية. كما استُخدمت الخرائط المرئية لفك رموز كيفية تقييم الموضوع ضمن أنشطة النشر الأكاديمي.

(Scopus) في مرحلة جمع البيانات الخاصة بالبحث، أُجري بحث في 10.06.2025 في قاعدة بيانات سكوبوس باستخدام الكلمة المفتاحية «السينما الإيرانية» ضمن فئة «جميع المجالات» من أجل الوصول إلى بيانات التحليل. وكان السبب وراء قصر البحث على كلمة مفتاحية واحدة هو أن الكلمة المفتاحية «السينما الإيرانية» تمثل نطاق البحث تمثيلاً كافياً وتوفر تشبيهاً موثقاً للبيانات وفقاً لمبادئ الموثوقية العلمية وقابلية التكرار. وعقب البحث، تم الوصول إلى بيانات التحليل البibliométrية المستمدة من 976 دراسة علمية نُشرت بين عام 1985 — وهو العام الذي تم فيه تحديد أول دراسة تتطابق مع الكلمة المفتاحية. لأغراض التخطيط البياني المرئي CSV و عام 2025. تم تصدير مجموعات البيانات التي تم الحصول عليها كملفات — حزمة VOSviewer لتحديد بيانات البحث وتصور الشبكة العلائقية بين النتائج. ويُعد VOSviewer 1.6.20 واستُخدم برنامج شائعة الاستخدام وواسعة الانتشار لإنشاء وتصور الشبكات البibliométrية في الأوساط الأكاديمية. وبالإضافة إلى

يستخدم الباحثون بشكل متكرر Gephi و Leximancer غالباً ما يستخدم الباحثون برامج بيبليومترية مثل VOSviewer، VOSviewer ومع ذلك، تم تفضيل برنامج VOSviewer بالإضافة إلى Gephi و Leximancer برامج بيبليومترية مثل، في هذه الدراسة لأنه مجاني ويوفر واجهة سهلة الاستخدام نسبياً. وتضمنت البيانات البيبليومترية للمنشورات أسماء المؤلفين وعناوين الدراسات، وعناوين المجلات، وعدد الاستشهادات، والروابط، والانتماءات المؤسسية، والتعاونات، والبلدان.

تم عرض نتائج البحث تحت ستة عناوين رئيسية من خلال رسم بياني واحد وست خرائط بصرية. وشملت العناوين الفرعية والخرائط البصرية تحليل التواجد المشترك للكلمات المفتاحية (التواجد المشترك، الكلمات المفتاحية للمؤلف)، وتحليل الاقتباس المشترك للمراجع المقتبسة، وتحليل التأليف المشترك بين البلدان، وتحليل التأليف المشترك بين المؤسسات، وتحليل الاقتران البيبليوغرافي للدراسات، وتحليل الاقتباس للمصادر.

ونتيجة لذلك، تبين أن الاهتمام الأكاديمي بالسينما الإيرانية يتسم ببنية واسعة ومتعددة المراكز ومتعددة التخصصات. إن الزيادة التي طرأت على مر السنين في عدد 402 مقالاً، و251 فصلاً من الكتب، و248 كتاباً، و54 مراجعة، و12 تقييمًا تحريريًا، و5 أوراق مؤتمرات، وملاحظتين، ودراسة استقصائية قصيرة واحدة تم تحديدها حول الكلمة المفتاحية «السينما الإيرانية» تثبت أن السينما الإيرانية ليست مجرد موضوع اهتمام مؤقت أو سطحي، بل هي مجال بحث راسخ يتمتع بعمق نظري وتاريخي. كما أن النتائج المتعلقة بلغة النشر جديرة بالملاحظة بشكل كبير. فحقيقة أن 951 منشورًا كانت باللغة الإنجليزية تُظهر أن إنتاج المعرفة الأكاديمية حول السينما الإيرانية يتشكل إلى حد كبير من خلال التداول الأكاديمي العالمي للغة الإنجليزية. وفي الوقت نفسه، فإن العدد المحدود من المنشورات باللغات الفرنسية والإسبانية والفارسية والبرتغالية، فضلاً عن وجود منشور واحد فقط لكل من اللغات الإيطالية والروسية والدنماركية والماليزية والبولندية والصينية، يكشف أنه على الرغم من أن هذا المجال يتشكل بفضل الاهتمام متعدد اللغات، إلا أن ظهوره الأساسي قد تحقق ضمن الأوساط الأكاديمية الناطقة باللغة الإنجليزية.

يبدو أن العالم الأكاديمي المتمركز حول الغرب أكثر تأثراً من إيران نفسها في مجال السينما الإيرانية، حيث تحتل إيران المرتبة الثالثة فقط في إنتاج الأعمال البحثية حول سينماها، مما يسلط الضوء على بُعد آخر للعلاقات الهيمنية في إطار الإنتاج العلمي. من ناحية أخرى، سجل الباحثون الإيرانيون العاملون في المؤسسات الغربية، مثل حميد دباشي وحميد نافيسي أيضاً كشخصيات بارزة في أنشطة النشر. وبالمثل، على المستوى المؤسسي، تبرز جامعات مثل جامعة طهران، وجامعة فردوسي في مشهد، وجامعة نيو ساوث ويلز في سيدني، وجامعة تكساس في أوستن، وجامعة لندن، وجامعة غلاسكو، وجامعة في لندن، وجامعة كولومبيا، وجامعة تورونتو، وجامعة موناخ، مما يشير إلى أن هذا المجال يمتلك شبكة إنتاج معرفي SOAS هجينة تتغذى من داخل إيران ومن المراكز الأكاديمية العالمية على حد سواء. وعلى وجه الخصوص، تُظهر الشهرة الكبيرة للجامعات خارج إيران أن السينما الإيرانية لا تُعالج كموضوع للدراسات الثقافية الوطنية فحسب، بل ضمن مجالات نقاش أوسع نطاقاً مثل السينما العالمية، والسينما الفنية، ودراسات النوع الاجتماعي، ونظرية ما بعد الاستعمار، والتمثيل، والدراسات الثقافية ومع ذلك، فإن هذه النتائج لا تغير الاستنتاج القائل بأن الباحثين العاملين داخل إيران والمنخرطين بشكل مباشر في الديناميات المحلية لا يزالون يحصلون على مستويات أقل من التفاعل والاستشهاد في قاعدة بيانات سكوبس مقارنة بنظرانهم الغربيين على الرغم من إنتاجهم لدراسات متعمقة ومعاصرة. وبالتالي، فإن البيانات العلمية الشاملة والخرائط المرئية لا تكشف عن القيمة النوعية للدراسات العلمية، بل عن الإنتاجية المتمركزة حول الغرب، وشبكات التفاعل، والتفاوتات الهيكلية بين البلدان والمؤسسات والمؤلفين التي تهيمن على العالم الأكاديمي.

تُظهر جميع البيانات البحثية التي تم الحصول عليها من خلال التحليل البيبليومتري بشكل ملموس كيف أن المعرفة المنتجة حول السينما الإيرانية تتركز حول لغات وبلدان ومؤسسات وأنواع منشورات محددة. علاوة على ذلك، فإن مجموعة البيانات بأكملها لا تحدد كمياً تراكم المعرفة الحالي حول الموضوع فحسب، بل تكشف أيضاً عن الاتجاهات السائدة في الأدبيات وتسلط الضوء على القيمة المحتملة للمجالات التي لم يتم استكشافها بشكل كافٍ نسبياً.

الكلمات المفتاحية: السينما الإيرانية، دراسات السينما، الدراسات الإيرانية، البيبليومترية، الإنتاج العلمي.

Résumé Structuré:

Cette étude vise à examiner de manière systématique les tendances académiques relatives au cinéma iranien et à fournir une analyse approfondie de la production scientifique internationale sur le sujet. En considérant l'évolution historique et esthétique du cinéma iranien ainsi que les résultats bibliométriques, cette étude contribue à l'évaluation académique de ce domaine et présente un cadre conceptuel pour les recherches futures.

Dans la recherche bibliométrique, les chercheurs s'attachent dans un premier temps à déterminer la source des données et à définir le champ d'application de l'étude afin de comprendre les tendances générales de la littérature et les relations entre les ensembles de données. Dans cette étude, la base de

données Scopus a été choisie pour définir le champ de la recherche. Ainsi, elle contient le plus vaste ensemble de données mesurables dans le domaine des sciences sociales en termes de critères quantitatifs. À travers les tendances observées dans les études universitaires internationales sur le cinéma iranien, cette étude cherche à mettre en lumière une perspective façonnée par les années, les pays, les auteurs, les institutions, les organisations et les affiliations. L'analyse des données bibliométriques a été utilisée pour identifier les réseaux relationnels communs au sein des données analysées. La présentation de cartes visuelles des réseaux de publications ayant des taux de citation plus élevés et des forces de lien totales plus marquées en termes de pays, d'auteurs, d'institutions et de groupes de mots-clés a offert une vaste opportunité de déterminer comment le climat intellectuel dans ce domaine s'est façonné. Elle visait aussi à déterminer les groupes de mots-clés les plus utilisés, à comprendre les domaines où se concentrent les tendances, les angles morts négligés et les lacunes de recherche, et à quels secteurs il est issu et par qui il a été construit. L'étude avait également pour but d'identifier les contenus thématiques sous-jacents aux principaux sujets traités sous la bannière du « cinéma iranien », de déterminer les groupes de mots-clés les plus utilisés, de comprendre les domaines où se concentrent les tendances, les angles morts négligés et les lacunes de recherche, et d'esquisser la trajectoire des études futures. Des cartes visuelles ont également été utilisées pour décrypter la manière dont le sujet a été évalué dans le cadre des activités de publication universitaires.

Lors de la phase de collecte des données de l'étude, une recherche a été effectuée le 10 juin 2025 dans la base de données Scopus à l'aide du mot-clé « cinéma iranien » dans la catégorie « tous les domaines » afin d'accéder aux données d'analyse. La raison pour laquelle la recherche a été limitée à un seul mot-clé est que celui-ci représentait suffisamment le champ de la recherche et fournissait une saturation fiable des données, conformément aux principes de fiabilité et de reproductibilité scientifiques. À l'issue de cette recherche, les données d'analyse bibliométrique provenant de 976 études scientifiques publiées entre 1985 — année lors de laquelle la première étude correspondant au mot-clé a été identifiée — et 2025 ont été recueillies. Les ensembles de données obtenus ont été exportés au format CSV à des fins de cartographie visuelle. Le logiciel VOSviewer 1.6.20 a été utilisé pour analyser les données de recherche et visualiser le réseau relationnel entre les résultats. VOSviewer est un logiciel largement utilisé et très populaire dans le milieu universitaire pour la création et la visualisation de réseaux bibliométriques. Outre VOSviewer, des logiciels bibliométriques tels que Gephi et Leximancer sont fréquemment utilisés par les chercheurs. Les chercheurs utilisent fréquemment des logiciels bibliométriques tels que Gephi et Leximancer en complément de VOSviewer. Cependant, VOSviewer a été privilégié dans cette étude car il est gratuit et offre une interface relativement conviviale. Les données bibliométriques des publications comprenaient les auteurs, les titres des études, les titres des revues, le nombre de citations, les liens, les affiliations institutionnelles, les collaborations et les pays.

Les résultats de la recherche ont été présentés sous six rubriques principales à l'aide d'un graphique et de six cartes visuelles. Les sous-rubriques et les cartes visuelles comprenaient l'aspect de la co-occurrence des mots-clés (co-occurrence, mots-clés des auteurs), la co-citation des références citées, l'analyse de la co-paternité par pays, l'analyse de la co-paternité par organisation, l'analyse des liens bibliographiques entre les études et l'analyse des citations des sources.

Il en ressort que l'intérêt académique pour le cinéma iranien présente une structure vaste, multicentrique et interdisciplinaire. L'augmentation, au fil des années, du nombre de 402 articles, 251 chapitres d'ouvrages, 248 travaux, 54 critiques, 12 évaluations éditoriales, 5 communications de congrès, 2 notes et 1 brève étude recensés autour du mot-clé « cinéma iranien » prouve que le cinéma iranien n'est pas simplement un objet d'intérêt temporaire ou superficiel, mais bien un domaine de recherche établi, doté d'une profondeur théorique et historique. Les résultats concernant la langue de publication sont également très remarquables. Le fait que 951 publications aient été rédigées en anglais démontre que la production de connaissances académiques sur le cinéma iranien est largement façonnée par la circulation mondiale de l'anglais. Dans le même temps, le nombre limité de publications en français, en espagnol, en persan et en portugais, ainsi que l'existence d'une seule publication en italien, en russe, en danois, en malais, en polonais et en chinois, révèlent plusieurs choses. Bien que ce domaine soit marqué par un intérêt multilingue, sa visibilité principale s'est construite au sein du monde universitaire anglophone.

Le monde universitaire centré sur l'Occident semble plus influent que l'Iran lui-même dans le domaine du cinéma iranien, ce pays n'occupant que la troisième place en matière de production de travaux

universitaires sur son propre cinéma, ce qui met en évidence une autre dimension des relations hégémoniques au sein de la production scientifique. D'autre part, des chercheurs iraniens travaillant dans des institutions occidentales, tels que Hamid Dabashi et Hamid Naficy, ont également été identifiés comme des figures de proue dans les activités de publication. De même, au niveau institutionnel, des universités telles que l'université de Téhéran, l'université Ferdowsi de Mashhad, l'UNSW de Sydney, l'université du Texas à Austin, l'université de Londres, l'université de Glasgow, la SOAS (université de Londres), l'université de Columbia, l'université de Toronto et l'université Monash se distinguent, ce qui indique que ce domaine dispose d'un réseau hybride de production de connaissances alimenté à la fois depuis l'Iran et depuis des centres universitaires internationaux. En particulier, la forte visibilité des universités situées hors d'Iran démontre que le cinéma iranien n'est pas simplement abordé comme un sujet relevant des études culturelles nationales. En effet, il s'inscrit dans des champs de discussion plus larges tels que le cinéma mondial, le cinéma d'art et d'essai, les études de genre, la théorie postcoloniale, la représentation et les études culturelles. Néanmoins, ces résultats ne remettent pas en cause la conclusion selon laquelle les chercheurs travaillant en Iran et s'intéressant directement aux dynamiques locales continuent de bénéficier de niveaux d'interaction et de citation plus faibles dans la base de données Scopus par rapport à leurs homologues occidentaux. Notons que ceux-ci produisent des études approfondies et contemporaines. Les données scientifiques globales et les cartes visuelles ne révèlent donc pas la valeur qualitative des études scientifiques. Elles montrent plutôt la productivité centrée sur l'Occident, les réseaux d'interaction et les inégalités structurelles entre les pays, les institutions et les auteurs qui dominent le monde universitaire.

Toutes les données de recherche obtenues grâce à l'analyse bibliométrique démontrent concrètement comment les connaissances produites sur le cinéma iranien se concentrent autour de langues, de pays, d'institutions et de types de publication spécifiques. De plus, l'ensemble des données permet à la fois d'identifier quantitativement l'accumulation existante de connaissances sur le sujet, et de révéler les tendances dominantes dans la littérature et de mettre en évidence la valeur potentielle de domaines relativement peu explorés.

Mots-clés : cinéma iranien, études cinématographiques et iraniennes, bibliométrie, production scientifique.

Resumen Estructurado:

El presente estudio tiene como objetivo examinar de forma sistemática las tendencias académicas en torno al cine iraní y ofrecer un análisis en profundidad de la producción científica internacional sobre el tema. Al considerar la evolución histórica y estética del cine iraní junto con los resultados bibliométricos. También buscaba determinar los grupos de palabras clave más utilizados. También buscaba comprender las áreas en las que se concentran las tendencias. También buscaba determinar los grupos de palabras clave más utilizados. También buscaba comprender las áreas en las que se concentran las tendencias. También buscaba determinar los grupos de palabras clave más utilizados. También buscaba comprender las áreas en las que se concentran las tendencias, los puntos ciegos desatendidos y las lagunas de investigación. Finalmente, se buscaron los puntos ciegos desatendidos y las lagunas de investigación. Finalmente, se buscaron los puntos ciegos desatendidos y las lagunas de investigación. Finalmente, se buscó que el estudio contribuyera a la evaluación académica de este campo y presentara un marco conceptual para futuras investigaciones.

En la investigación bibliométrica. También buscaba determinar los grupos de palabras clave más utilizados. También buscaba comprender las áreas en las que se concentran las tendencias. También buscaba determinar los grupos de palabras clave más utilizados. También buscaba comprender las áreas en las que se concentran las tendencias. También buscaba determinar los grupos de palabras clave más utilizados. También buscaba comprender las áreas en las que se concentran las tendencias. También buscaba determinar los grupos de palabras clave más utilizados. También buscaba comprender las áreas en las que se concentran las tendencias, los puntos ciegos desatendidos y las lagunas de investigación. Finalmente, se buscaron los puntos ciegos desatendidos y las lagunas de investigación. Finalmente, se buscaron los puntos ciegos desatendidos y las lagunas de investigación. Finalmente, se buscaron los puntos ciegos desatendidos y las lagunas de investigación. Finalmente, se buscaron los puntos ciegos desatendidos y las lagunas de investigación. Finalmente, los investigadores se centraron en encontrar la fuente de datos y definir el alcance del estudio para entender la fuente de datos y delimitar el alcance del

estudio con el fin de comprender las tendencias generales de la bibliografía y las relaciones entre los conjuntos de datos. En el presente trabajo se escogió la base de datos Scopus para la delimitación del alcance de la investigación, debido a que esta cuenta con la colección de datos medibles más amplia. Se eligió la base de datos Scopus para definir el alcance de la investigación. También buscaba determinar los grupos de palabras clave más utilizados. También buscaba comprender las áreas en las que se concentran las tendencias, los puntos ciegos desatendidos y las lagunas de investigación. Finalmente, se buscó, ya que tiene la colección de datos medibles más extensa en el área de las ciencias sociales según criterios cuantitativos. A través de las tendencias de los estudios académicos internacionales sobre el cine iraní, el estudio pretende revelar una perspectiva marcada por los años, los países, los autores, las instituciones, las organizaciones y las afiliaciones. Para identificar las redes relacionales compartidas dentro de los datos analizados, se llevó a cabo un análisis de datos bibliométricos. La presentación de mapas visuales de redes de publicaciones con mayores índices de citación y mayor fuerza total de los vínculos en términos de países, autores, instituciones y grupos de palabras clave brindó una amplia oportunidad. Esto permitió determinar cómo se ha configurado el clima intelectual en el campo, de qué ámbitos ha surgido y quiénes lo han construido. Además, el estudio tenía como objetivo identificar los contenidos temáticos subyacentes a los principales temas tratados bajo el título de «cine iraní», determinar los grupos de palabras clave más utilizados, comprender las áreas en las que se concentran las tendencias, los puntos ciegos desatendidos y las lagunas de investigación, y trazar la trayectoria de futuros estudios. También se utilizaron mapas visuales para descifrar cómo se ha evaluado el tema en el marco de las actividades de publicación académica.

En la fase de recopilación de datos de la investigación, se llevó a cabo una búsqueda el 10 de junio de 2025 en la base de datos Scopus utilizando la palabra clave «cine iraní» en la categoría «todos los campos», con el fin de acceder a los datos para el análisis. La razón para limitar la búsqueda a una sola palabra clave fue que la expresión «cine iraní» representaba suficientemente el alcance de la investigación y proporcionaba una saturación de datos fiable, de acuerdo con los principios de fiabilidad y reproducibilidad científicas. Tras la búsqueda, se obtuvieron los datos del análisis bibliométrico de 976 estudios científicos publicados entre 1985 —año en el que se identificó el primer estudio que coincidía con la palabra clave— y 2025. Los conjuntos de datos obtenidos se exportaron como archivos CSV con el fin de realizar mapas visuales. Se utilizó el software VOSviewer 1.6.20 para determinar los datos de la investigación y visualizar la red de relaciones entre los resultados. VOSviewer es un paquete de software muy utilizado y popular para crear y visualizar redes bibliométricas en el ámbito académico. Además de VOSviewer, los investigadores utilizan con frecuencia programas bibliométricos como Gephi y Leximancer. Los investigadores suelen utilizar con frecuencia programas bibliométricos como Gephi y Leximancer, además de VOSviewer. Sin embargo, en este estudio se optó por VOSviewer porque es gratuito y ofrece una interfaz relativamente fácil de usar. Los datos bibliométricos de las publicaciones incluían autores, títulos de los estudios, títulos de las revistas, recuentos de citas, enlaces, afiliaciones institucionales, colaboraciones y países.

Los resultados de la investigación se presentaron bajo seis apartados principales mediante un gráfico y seis mapas visuales. Los apartados y mapas visuales incluyeron el análisis de coocurrencia de palabras clave (coocurrencia, palabras clave de los autores), el de cocitación de las referencias citadas, el análisis de coautoría por países, el análisis de coautoría por organizaciones, el análisis de acoplamiento bibliográfico de los estudios y el análisis de citas de las fuentes.

Como resultado, se constató que el interés académico por el cine iraní presenta una estructura amplia, multicéntrica e interdisciplinaria. El aumento a lo largo de los años del número de 402 artículos, 251 capítulos de libros, 248 libros, 54 reseñas, 12 evaluaciones editoriales, 5 ponencias de congresos, 2 notas y 1 breve estudio identificados en torno a la palabra clave «cine iraní» demuestra que el cine iraní no es meramente un objeto de interés temporal o superficial. Es más bien un campo de investigación consolidado con profundidad teórica e histórica. Los resultados relativos al idioma de publicación también son destacables. El hecho de que 951 publicaciones estuvieran en inglés demuestra que la producción de conocimiento académico sobre el cine iraní está determinada en gran medida por la circulación global de investigación en inglés. Al mismo tiempo, el número limitado de publicaciones en francés, español, persa y portugués, así como la existencia de una sola publicación en cada uno de los siguientes idiomas: italiano, ruso, danés, malayo, polaco y chino, revelan que, aunque el campo se caracteriza por un interés multilingüe. Su visibilidad principal se ha logrado dentro del mundo académico anglófono.

El mundo académico centrado en Occidente parece tener más influencia que el propio Irán en el ámbito del cine iraní. Este ocupa solo el tercer puesto en la producción de trabajos académicos sobre su propio cine. Esto ocupa solo el tercer puesto en la producción de trabajos académicos sobre su propio cine, lo que pone de relieve otra dimensión de las relaciones hegemónicas en el seno de la producción científica. Por otra parte, los investigadores iraníes que trabajan en instituciones occidentales, como Hamid Dabashi y Hamid Naficy, también figuraron como protagonistas destacados en las actividades de publicación. Del mismo modo, a nivel institucional, destacan universidades como la de Teherán, la Ferdowsi de Mashhad, la UNSW de Sídney, la de Texas en Austin, la Universidad de Londres, la Universidad de Glasgow, la SOAS de la Universidad de Londres, la Universidad de Columbia, la Universidad de Toronto y la Universidad de Monash. Esto indica que este campo cuenta con una red híbrida de producción de conocimiento alimentada tanto desde el interior de Irán como desde centros académicos globales. En particular, la elevada visibilidad de las universidades fuera de Irán demuestra que el cine iraní no se aborda únicamente como un tema de los estudios culturales nacionales. Se aborda en el marco de campos de debate más amplios, como el cine mundial y el de autor, los estudios de género, la teoría poscolonial, la representación y los estudios culturales. Sin embargo, estos resultados no cambian la conclusión de que los investigadores que trabajan en Irán y se relacionan directamente con la realidad local tienen menos interacción y citas en la base de datos Scopus que sus colegas occidentales. Esto ocurre a pesar de producir estudios en profundidad y de actualidad. Los datos científicos holísticos y los mapas visuales no muestran el valor cualitativo de los estudios científicos. En cambio, reflejan la productividad típica de Occidente, las redes de interacción y las desigualdades entre países, instituciones y autores que dominan el ámbito académico.

Todos los datos de investigación obtenidos mediante el análisis bibliométrico demuestran de forma concreta cómo el conocimiento generado sobre el cine iraní se concentra en torno a determinados idiomas, países, instituciones y tipos de publicación. Además, el conjunto de datos no solo identifica cuantitativamente la acumulación existente de conocimiento sobre el tema, sino que también revela las tendencias dominantes en la literatura y destaca el valor potencial de áreas relativamente poco exploradas.

Palabras clave: cine iraní, estudios cinematográficos iraníes, bibliometría, producción científica.

结构化摘要:

本研究旨在系统性地考察围绕伊朗电影的学术趋势，并对该主题的国际学术成果进行深入分析。通过结合伊朗电影的历史与美学发展以及文献计量学研究成果，本研究为该领域的学术评估提供了依据，并为未来研究构建了概念框架。

在文献计量学研究中，学者们首先着眼于确定数据来源并界定研究范围，以期把握文献中的总体趋势以及数据集之间的关联。本研究选定Scopus数据库作为研究范围的框架，因为就定量标准而言，该数据库在社会科学领域拥有最广泛的可量化数据集。通过观察国际学术界关于伊朗电影的研究趋势，本研究旨在揭示由年份、国家、作者、机构、组织及所属单位共同塑造的研究视角。本研究采用引文计量学数据分析方法，以识别分析数据中的共同关系网络。通过展示在国家、作者、机构和关键词组层面具有较高被引率和更强总链接强度的出版物可视化网络图，为确定该领域的学术氛围是如何形成的、源自哪些领域以及由谁构建提供了广阔的契机。此外，本研究旨在识别“伊朗电影”这一标题下所讨论主要议题背后的主题内容，确定使用频率最高的关键词组，了解趋势、被忽视的盲点及研究空白集中的领域，并勾勒未来研究的发展轨迹。同时，还利用可视化图谱解读该主题在学术出版活动中的评价情况。

在研究的数据收集阶段，于2025年6月10日在Scopus数据库中，以“所有学科”类别下的关键词“iranian cinema”进行检索，以获取分析数据。将检索范围限定为单一关键词的原因在于，“iranian cinema”这一关键词充分代表了研究范围，并符合科学可靠性和可重复性的原则，能够提供可靠的数据饱和度。检索后，获取了1985年（即发现首篇匹配该关键词的研究的年份）至2025年间发表的976篇科学研究的引文计量分析数据。为进行可视化映射，将获取的数据集导出为CSV文件。本研究采用VOSviewer 1.6.20软件来分析研究数据，并可视化研究成果之间的关联网络。VOSviewer是学术界广泛使用且广受欢迎的软件包，用于创建和可视化引文计量网络。除

VOSviewer外, Gephi和Leximancer等引文计量软件也常被研究人员使用。除 VOSviewer 外, 研究人员还经常使用 Gephi 和 Leximancer 等文献计量软件。然而, 本研究更倾向于使用 VOSviewer, 因为它免费且界面相对友好。这些出版物的文献计量数据包括作者、研究标题、期刊名称、被引次数、链接、机构隶属关系、合作关系和国家。

研究结果通过一张图表和六张可视化地图, 按六个主要标题进行呈现。这些子标题和可视化地图包括: 关键词共现分析(共现、作者关键词)、被引文献的共引分析、国家间的合著分析、机构间的合著分析、研究的文献耦合分析以及来源的引文分析。

研究结果表明, 学术界对伊朗电影的研究呈现出广泛、多中心且跨学科的结构。围绕“伊朗电影”这一关键词, 多年来已识别出402篇论文、251篇专著章节、248部专著、54篇书评、12篇编辑评述、5篇会议论文、2篇短文和1篇简要综述, 这一数量的逐年增长证明, 伊朗电影不仅是一个暂时的或肤浅的研究对象, 而是一个具有理论和历史深度的成熟研究领域。关于出版语言的研究结果同样值得高度关注。其中951篇出版物以英语发表这一事实表明, 关于伊朗电影的学术知识生产在很大程度上受到英语在全球学术界流通的影响。与此同时, 法语、西班牙语、波斯语和葡萄牙语出版物的数量有限, 以及意大利语、俄语、丹麦语、马来语、波兰语和中文各仅有一篇出版物, 表明尽管该领域受到多语言兴趣的影响, 但其主要影响力主要是在英语学术界内实现的。

在伊朗电影研究领域, 以西方为中心的学术界似乎比伊朗本土更具影响力——伊朗在关于本国电影的学术成果产出中仅排名第三, 这凸显了科学生产中霸权关系的另一层面。另一方面, 在西方机构工作的伊朗学者, 如哈米德·达巴什(Hamid Dabashi)和哈米德·纳菲西(Hamid Naficy), 也被记录为出版活动中的杰出人物。同样, 在机构层面, 德黑兰大学、马什哈德费尔多西大学、悉尼新南威尔士大学、德克萨斯大学奥斯汀分校、伦敦大学、格拉斯哥大学、伦敦大学亚非学院、哥伦比亚大学、多伦多大学和莫纳什大学等高校表现突出, 这表明该领域拥有一个由伊朗国内及全球学术中心共同滋养的混合型知识生产网络。特别是, 伊朗境外大学的高能见度表明, 伊朗电影不仅被视为国家文化研究的主题, 还被纳入世界电影、艺术电影、性别研究、后殖民理论、表征及文化研究等更广泛的讨论领域。尽管如此, 这些发现并未改变以下结论: 尽管在伊朗国内开展研究并直接关注当地动态的学者们产出了深入且具有时代性的研究成果, 但在Scopus数据库中, 他们所获得的互动和被引次数仍低于其西方同行。因此, 这些全面的科学数据和可视化图表所揭示的, 并非科学研究的质性价值, 而是主导学术界的以西方为中心的产出状况、互动网络, 以及各国、各机构和作者之间的结构性不平等。

通过文献计量学分析获得的所有研究数据, 具体展示了关于伊朗电影的知识生产如何集中于特定的语言、国家、机构及出版类型。此外, 整个数据集不仅定量地界定了该主题现有的知识积累, 还揭示了文献中的主导趋势, 并突显了相对未被充分探索领域的潜在价值。

关键词: 伊朗电影、电影研究、伊朗研究、文献计量学、学术产出。

Структурированное резюме:

Цель данного исследования — систематически проанализировать академические тенденции, связанные с иранским кинематографом, и провести углубленный анализ международных научных работ по данной теме. Рассматривая историческое и эстетическое развитие иранского кинематографа в совокупности с библиометрическими данными, исследование вносит вклад в академическую оценку данной области и представляет концептуальную основу для будущих исследований.

В библиометрических исследованиях ученые в первую очередь сосредотачиваются на определении источника данных и очерчивании рамок исследования, чтобы понять общие тенденции в литературе и взаимосвязи между наборами данных. В данном исследовании для определения рамок исследования была выбрана база данных Scopus, поскольку она содержит наиболее обширный массив измеримых данных в области социальных наук с точки зрения количественных

критериев. На основе тенденций, наблюдаемых в международных научных исследованиях по иранскому кинематографу, исследование стремится выявить картину, сформированную под влиянием времени, стран, авторов, учреждений, организаций и аффилиаций. Для выявления общих сетей взаимосвязей в анализируемых данных был использован библиометрический анализ. Представление визуальных сетевых карт публикаций с более высокими показателями цитируемости и более сильными общими связями с точки зрения стран, авторов, учреждений и групп ключевых слов предоставило широкие возможности для определения того, как формировался интеллектуальный климат в данной области, из каких сфер он возник и кем был сформирован. Кроме того, исследование было направлено на выявление тематического содержания, лежащего в основе основных тем, обсуждаемых под названием «иранское кино», определение наиболее часто используемых групп ключевых слов, понимание областей, в которых сосредоточены тенденции, упущенные аспекты и пробелы в исследованиях, а также на выработку траектории будущих исследований. Визуальные карты также использовались для расшифровки того, как данная тема оценивалась в рамках академической публикационной деятельности.

На этапе сбора данных исследования 10.06.2025 был проведен поиск в базе данных Scopus с использованием ключевого слова «iranian cinema» в категории «все области» с целью получения данных для анализа. Причина ограничения поиска одним ключевым словом заключалась в том, что ключевое слово «iranian cinema» в достаточной мере отражало сферу исследования и обеспечивало надежную насыщенность данных в соответствии с принципами научной достоверности и воспроизводимости. По итогам поиска были получены данные библиометрического анализа из 976 научных работ, опубликованных в период с 1985 года — года, в котором была выявлена первая работа, соответствующая данному ключевому слову, — по 2025 год. Полученные наборы данных были экспортированы в формате CSV для целей визуального отображения. Для обработки исследовательских данных и визуализации сети взаимосвязей между результатами использовалось программное обеспечение VOSviewer 1.6.20. VOSviewer — широко используемый и популярный программный пакет для создания и визуализации библиометрических сетей в научной среде. Помимо VOSviewer, исследователи часто используют такие библиометрические программы, как Gephi и Leximancer. Исследователи часто используют библиометрическое программное обеспечение, такое как Gephi и Leximancer, в дополнение к VOSviewer. Однако в данном исследовании было отдано предпочтение VOSviewer, поскольку оно является бесплатным и обладает относительно удобным интерфейсом. Библиометрические данные публикаций включали авторов, названия исследований, названия журналов, количество цитирований, ссылки, институциональную принадлежность, совместные работы и страны.

Результаты исследования были представлены в шести основных разделах с помощью одного графика и шести визуальных карт. Подразделы и визуальные карты включали анализ совместного появления ключевых слов (совместное появление, ключевые слова авторов), анализ совместных цитирований цитируемых источников, анализ совместного авторства по странам, анализ совместного авторства по организациям, анализ библиографической взаимосвязи исследований и анализ цитирования источников.

В результате было установлено, что академический интерес к иранскому кино демонстрирует широкую, многоцентровую и междисциплинарную структуру. Рост с течением времени числа 402 статей, 251 главы в книгах, 248 книг, 54 рецензий, 12 редакционных оценок, 5 докладов на конференциях, 2 заметок и 1 краткого обзора, выявленных по ключевому слову «иранское кино», доказывает, что иранское кино является не просто временным или поверхностным объектом интереса, а скорее устоявшейся областью исследований, обладающей теоретической и исторической глубиной. Результаты, касающиеся языка публикаций, также заслуживают особого внимания. Тот факт, что 951 публикация была на английском языке, свидетельствует о том, что формирование академических знаний об иранском кинематографе в значительной степени определяется глобальным академическим оборотом английского языка. В то же время ограниченное количество публикаций на французском, испанском, персидском и португальском языках, а также наличие лишь по одной публикации на итальянском, русском, датском, малайском, польском и китайском языках показывают, что, хотя эта область формируется под влиянием многоязычного интереса, её основная видимость достигается в англоязычном академическом мире.

Западно-ориентированный академический мир, по-видимому, оказывает большее влияние на область иранского кино, чем сам Иран, причем Иран занимает лишь третье место по количеству научных работ, посвященных собственному кино, что подчеркивает еще один аспект гегемонистских отношений в научной деятельности. С другой стороны, иранские ученые, работающие в западных учреждениях, такие как Хамид Дабаш и Хамид Нафиси, также были отмечены как видные фигуры в издательской деятельности. Аналогичным образом, на институциональном уровне выделяются такие университеты, как Тегеранский университет, Университет имени Фердоуси в Мешхеде, Университет Нового Южного Уэльса (Сидней), Техасский университет в Остине, Лондонский университет, Университет Глазго, Школа востоковедения и африканистики Лондонского университета (SOAS), Колумбийский университет, Университет Торонто и Университет Монаша, что свидетельствует о наличии в данной области гибридной сети производства знаний, питаемой как изнутри Ирана, так и из глобальных академических центров. В частности, высокая заметность университетов за пределами Ирана свидетельствует о том, что иранское кино рассматривается не просто как предмет национальных культурных исследований, но и в рамках более широких областей дискуссии, таких как мировое кино, авторское кино, гендерные исследования, постколониальная теория, репрезентация и культурология. Тем не менее эти результаты не меняют вывода о том, что ученые, работающие в Иране и непосредственно занимающиеся изучением местной динамики, по-прежнему получают меньший уровень взаимодействия и цитирования в базе данных Scopus по сравнению со своими западными коллегами, несмотря на то что они проводят глубокие и актуальные исследования. Таким образом, комплексные научные данные и визуальные карты раскрывают не столько качественную ценность научных исследований, сколько ориентированную на Запад продуктивность, сети взаимодействия и структурные неравенства между странами, учреждениями и авторами, которые доминируют в академическом мире.

Все данные исследования, полученные посредством библиометрического анализа, наглядно демонстрируют, как знания об иранском кино сосредоточены вокруг определенных языков, стран, учреждений и типов публикаций. Более того, весь набор данных не только количественно определяет существующий объем знаний по данной теме, но и выявляет доминирующие тенденции в литературе, а также подчеркивает потенциальную ценность относительно малоизученных областей.

Ключевые слова: иранское кино, киноведение, иранистика, библиометрика, научная продукция.

संरचित सारांशः

इस अध्ययन का उद्देश्य ईरानी सिनेमा से संबंधित अकादमिक प्रवृत्तियों की व्यवस्थित रूप से जांच करना और इस विषय पर अंतर्राष्ट्रीय वैज्ञानिक उत्पादन का गहन विश्लेषण प्रदान करना है। ईरानी सिनेमा के ऐतिहासिक और सौंदर्यशास्त्रीय विकास को बालिओमेट्रिक निष्कर्षों के साथ ध्यान में रखते हुए, यह अध्ययन इस क्षेत्र के अकादमिक मूल्यांकन में योगदान देता है और भविष्य के शोध के लिए एक वैचारिक ढांचा प्रस्तुत करता है।

बालियोमेट्रिक अनुसंधान में, विद्वान प्रारंभ में डेटा स्रोत निर्धारित करने और अध्ययन के दायरे को निर्धारित करने पर ध्यान केंद्रित करते हैं ताकि वे साहित्य में सामान्य प्रवृत्तियों और डेटासेट के बीच संबंधों को समझ सकें। इस अध्ययन में, शोध के दायरे को निर्धारित करने के लिए स्कोपस डेटाबेस को चुना गया, क्योंकि इसमें मात्रात्मक मानदंडों के मामले में सामाजिक विज्ञान के क्षेत्र में सबसे व्यापक मापने योग्य डेटा पूल है। ईरानी सिनेमा पर अंतर्राष्ट्रीय शैक्षणिक अध्ययनों में देखे गए रुझानों के माध्यम से, यह अध्ययन वर्षों, देशों, लेखकों, संस्थानों, संगठनों और संबद्धताओं से आकार लिए हुए एक दृष्टिकोण को प्रकट करने का प्रयास करता है। विश्लेषण डेटा के भीतर साझा संबंधी नेटवर्क की पहचान करने के लिए बालिओमेट्रिक डेटा विश्लेषण का उपयोग किया गया। देशों, लेखकों, संस्थानों और कीवर्ड समूहों के संदर्भ में उच्च उद्धरण दर और मजबूत कुल लिंक ताकत वाले प्रकाशनों के दृश्य नेटवर्क मानचित्र प्रस्तुत करने से यह निर्धारित करने का एक व्यापक अवसर मिला कि इस क्षेत्र में बौद्धिक माहौल कैसे आकार लिया है, यह किन क्षेत्रों से उभरा है, और इसे किसने निर्मित किया है। इसके अलावा, इस अध्ययन का उद्देश्य ईरानी सिनेमा के शीर्षक के तहत चर्चा किए गए मुख्य विषयों के अंतर्निहित विषयगत सामग्री की पहचान करना, सबसे अधिक उपयोग किए जाने वाले कीवर्ड समूहों को निर्धारित करना, उन क्षेत्रों को समझना जहां रुझान, उपेक्षित अंध बिंदु और अनुसंधान की कमी केंद्रित

है, और भविष्य के अध्ययनों की गति-पथ का निर्माण करना था। विषयगत मानचित्रों का उपयोग यह समझने के लिए भी किया गया कि शैक्षणिक प्रकाशन गतिविधियों के भीतर विषय का मूल्यांकन कैसे किया गया है।

अनुसंधान के डेटा संग्रह चरण में, विश्लेषण डेटा तक पहुँचने के लिए 10.06.2025 को स्कोपस डेटाबेस में "all fields" श्रेणी के अंतर्गत "iranian cinema" कीवर्ड का उपयोग करके एक खोज की गई। खोज को एक ही कीवर्ड तक सीमित करने का कारण यह था कि कीवर्ड "ईरानी सिनेमा" ने अनुसंधान के दायरे का पर्याप्त रूप से प्रतिनिधित्व किया और वैज्ञानिक विश्वसनीयता और पुनरुत्पादकता के सिद्धांतों के अनुसार विश्वसनीय डेटा संतृप्ति प्रदान की। खोज के बाद, 1985—वह वर्ष जिसमें कीवर्ड से मेल खाने वाला पहला अध्ययन पहचाना गया था—और 2025 के बीच प्रकाशित 976 वैज्ञानिक अध्ययनों से बिलियोमेट्रिक विश्लेषण डेटा प्राप्त किया गया। प्राप्त डेटासेट को दृश्य मानचित्रण के उद्देश्यों के लिए CSV फ़ाइलों के रूप में निर्यात किया गया था। शोध डेटा निर्धारित करने और निष्कर्षों के बीच संबंध नेटवर्क को दृश्यमान बनाने के लिए VOSviewer 1.6.20 सॉफ़्टवेयर का उपयोग किया गया था। VOSviewer शिक्षा जगत में बब्लिओमेट्रिक नेटवर्क बनाने और उन्हें दृश्यमान बनाने के लिए एक व्यापक रूप से उपयोग किया जाने वाला और लोकप्रिय सॉफ़्टवेयर पैकेज है। VOSviewer के अलावा, गीफ़ी और लेक्सिमेंसर जैसे बब्लिओमेट्रिक सॉफ़्टवेयर का उपयोग शोधकर्ताओं द्वारा अक्सर किया जाता है। शोधकर्ता VOSviewer के अलावा अक्सर गीफ़ी और लेक्सिमेंसर जैसे बब्लिओमेट्रिक सॉफ़्टवेयर का भी उपयोग करते हैं। हालाँकि, इस अध्ययन में VOSviewer को इसलिए प्राथमिकता दी गई क्योंकि यह निःशुल्क है और अपेक्षाकृत उपयोगकर्ता-अनुकूल इंटरफ़ेस प्रदान करता है। प्रकाशनों के बब्लिओमेट्रिक डेटा में लेखक, अध्ययन शीर्षक, जर्नल शीर्षक, उद्धरण की संख्या, लिंक, संस्थागत संबद्धता, सहयोग और देश शामिल थे।

अनुसंधान के निष्कर्षों को एक ग्राफ़ और छह दृश्य मानचित्रों के माध्यम से छह मुख्य शीर्षकों के अंतर्गत प्रस्तुत किया गया। उपशीर्षकों और दृश्य मानचित्रों में कीवर्ड का सह-उपस्थिति विश्लेषण (सह-उपस्थिति, लेखक कीवर्ड), उद्धृत संदर्भों का सह-उद्धरण विश्लेषण, देशों का सह-लेखन विश्लेषण, संगठनों का सह-लेखन विश्लेषण, अध्ययनों का ग्रंथसूचीय युग्मन विश्लेषण, और स्रोतों का उद्धरण विश्लेषण शामिल थे।

परिणामस्वरूप, यह पाया गया कि ईरानी सिनेमा में अकादमिक रुचि एक व्यापक, बहु-केंद्रित और अंतःविषय संरचना प्रदर्शित करती है। "ईरानी सिनेमा" कीवर्ड के इर्द-गिर्द पहचानी गई 402 लेखों, 251 पुस्तक अध्यायों, 248 पुस्तकों, 54 समीक्षाओं, 12 संपादकीय मूल्यांकनों, 5 सम्मेलन पत्रों, 2 नोट्स, और 1 लघु सर्वेक्षण की संख्या में वर्षों के दौरान हुई वृद्धि यह साबित करती है कि ईरानी सिनेमा केवल रुचि की एक अस्थायी या सतही वस्तु नहीं है, बल्कि सैद्धांतिक और ऐतिहासिक गहराई वाला अनुसंधान का एक स्थापित क्षेत्र है। प्रकाशन की भाषा के संबंध में निष्कर्ष भी अत्यधिक उल्लेखनीय हैं। यह तथ्य कि 951 प्रकाशन अंग्रेजी में थे, यह दर्शाता है कि ईरानी सिनेमा पर अकादमिक ज्ञान का उत्पादन काफी हद तक अंग्रेजी के वैश्विक अकादमिक प्रचलन से आकारित है। साथ ही, फ्रेंच, स्पेनिश, फारसी और पुर्तगाली में प्रकाशनों की सीमित संख्या, और इतालवी, रूसी, डेनिश, मलेशियाई, पोलिश और चीनी में केवल एक-एक प्रकाशन का होना यह दर्शाता है कि यद्यपि यह क्षेत्र बहुभाषी रुचि से आकार पाया है, लेकिन इसकी प्राथमिक दृश्यता अंग्रेजी भाषी अकादमिक दुनिया के भीतर ही हासिल हुई है।

ईरानी सिनेमा के क्षेत्र में पश्चिमी-केंद्रित शैक्षणिक दुनिया ईरान से भी अधिक प्रभावशाली प्रतीत होती है, जिसमें ईरान अपने ही सिनेमा पर विद्वतापूर्ण कार्य करने में केवल तीसरे स्थान पर है, जो वैज्ञानिक उत्पादन के भीतर प्रभुत्ववादी संबंधों के एक और आयाम को उजागर करता है। दूसरी ओर, पश्चिमी संस्थानों में काम करने वाले ईरानी विद्वान, जैसे कि हमिद दबाशी और हमिद नाफिसी, को भी प्रकाशन गतिविधियों में प्रमुख हस्तियों के रूप में दर्ज किया गया था। इसी तरह, संस्थागत स्तर पर, तेहरान विश्वविद्यालय, फेरदौसी विश्वविद्यालय, माशहाद, यूएनएसडब्ल्यू सिडनी, टेक्सास विश्वविद्यालय, ऑस्टिन, लंदन विश्वविद्यालय, ग्लासगो विश्वविद्यालय, लंदन का सोआस विश्वविद्यालय, कोलंबिया विश्वविद्यालय, टोरंटो विश्वविद्यालय और मोनाश विश्वविद्यालय जैसी विश्वविद्यालयें प्रमुख हैं, जो यह दर्शाता है कि इस क्षेत्र में एक संकर ज्ञान उत्पादन नेटवर्क मौजूद है जो ईरान के भीतर और वैश्विक शैक्षणिक केंद्रों दोनों से पोषित है। विशेष रूप से, ईरान के बाहर की विश्वविद्यालयों की उच्च दृश्यता यह दर्शाती है कि ईरानी सिनेमा को केवल राष्ट्रीय सांस्कृतिक अध्ययन के विषय के रूप में ही नहीं, बल्कि विश्व सिनेमा, कला सिनेमा, लिंग अध्ययन, उत्तर-उपनिवेशवादी सिद्धांत, प्रतिनिधित्व और सांस्कृतिक अध्ययन जैसे चर्चा के व्यापक क्षेत्रों में भी संबोधित किया जाता है। फिर भी, ये निष्कर्ष इस निष्कर्ष को नहीं बदलते हैं कि ईरान के भीतर काम करने वाले और स्थानीय गतिशीलता के साथ सीधे जुड़ने वाले विद्वान, गहन और समकालीन अध्ययन करने के बावजूद, अपने पश्चिमी समकक्षों की तुलना में स्कोपस डेटाबेस में कम स्तर की बातचीत और उद्धरण प्राप्त करते हैं। इसलिए, समग्र वैज्ञानिक डेटा और दृश्य मानचित्र वैज्ञानिक अध्ययनों के

günaamk mooly ko prakat nahıı karate hıı, balkı akadamik dunıya par haवी होने वाले देशों, संस्थानों और लेखकों के बीच पश्चिमी-केंद्रित उत्पादकता, बातचीत के नेटवर्क और संरचनात्मक असमानताओं को प्रकट करते हैं।

बब्लिओमेट्रिक विश्लेषण के माध्यम से प्राप्त सभी शोध डेटा ठोस रूप से यह प्रदर्शित करते हैं कि ईरानी सिनेमा पर उत्पादित ज्ञान कैसे विशिष्ट भाषाओं, देशों, संस्थानों और प्रकाशन प्रकारों के आसपास केंद्रित है। इसके अलावा, यह संपूर्ण डेटासेट न केवल विषय पर ज्ञान के मौजूदा संचय की मात्रात्मक रूप से पहचान करता है, बल्कि साहित्य में प्रमुख रुझानों को भी प्रकट करता है और अपेक्षाकृत कम खोजे गए क्षेत्रों के संभावित मूल्य पर प्रकाश डालता है।

कीवर्ड: ईरानी सिनेमा, फिल्म अध्ययन, ईरानी अध्ययन, बब्लिओमेट्रिक्स, वैज्ञानिक उत्पादन।

Yapılandırılmış Özet:

Bu çalışmanın amacı İran sinemasının akademik alandaki eğilimlerini sistematik biçimde incelemek ve uluslararası alanda konuya ilişkin bilimsel üretimin derinlikli analizini ortaya koymaktır. Çalışma, İran sinemasının tarihsel ve estetik gelişimini bibliyometrik bulgularla birlikte düşünerek, alanın akademik yönden değerlendirilmesine katkı sunmakta; bundan sonra yapılacak araştırmalar için kavramsal bir çerçeveyi paylaşmaktadır.

Bibliyometrik araştırmalarda literatürdeki genel yönelimleri, veri setleri arasındaki ilişkileri anlamak adına araştırmacılar ilk adım olarak verilerin sağlanacağı veri havuzunu belirlemeye ve araştırma kapsamını çerçevelemeye odaklanırlar. Bu çalışmada da araştırma kapsamını çerçevelemek için; nicel kriterler bakımından sosyal bilimlerin alanında en yoğun ölçülebilir veri havuzuna sahip olan Scopus veri tabanına başvurulmuştur. İran sineması üzerine yapılan uluslararası akademik çalışmalarda eğilimler üzerinden; yıllara, ülkelere, yazarlara, kurum ve kuruluşlara organizasyonlara bağlı olarak değişen perspektif ortaya konulmaya çalışılmıştır. Analiz verilerinin ortak ilişkisel ağlarını tespit etmek adına çalışmada bibliyometrik veri analizi yöntemine başvurulmuştur. Daha yüksek atıf oranlarına ve toplam bağlantılara sahip ilgili yayınların ülke, yazar, kuruluş ve kelime grupları bakımından görsel ağ haritalarını paylaşmak; alandaki düşünsel iklimin nasıl, hangi sahadan, kimler tarafından biçimlendiğini saptamak adına geniş bir imkân sağlamıştır. Ayrıca İran sineması başlığı altında ele alınan temel konuların içeriksel olarak hangi temaları barındırdığını, sık kullanılan kelime gruplarının neler olduğunu tespit etmek; alandaki eğilimlerin, ihmal edilen kör noktaların, boşlukların hangi alanda yoğunlaştığını anlamak ve gelecek çalışmaların seyrini kurgulamak adına önemli görülmüştür. Konunun akademik yayın faaliyetleri açısından nasıl değerlendirildiğini deşifre etmek amacıyla görsel haritalardan faydalanılmıştır.

Araştırmanın veri toplama sürecinde analiz verilerine ulaşmak adına; 10.06.2025 tarihinde Scopus veri tabanı üzerinden “tüm alanlar” seçimi doğrultusunda “iranian cinema” anahtar kelimesiyle tarama yapılmıştır. Taramanın tek bir anahtar kelimeyle sınırlandırılmasının nedeni, bilimsel güvenilirlik ve tekrarlanabilirlik ilkeleri doğrultusunda “Iranian cinema” anahtar kelimesinin araştırmanın kapsamını yeterli düzeyde temsil etmesi ve veri doygunluğu açısından güvenilir olması dolayısıyla. Söz konusu taramanın ardından “iranian cinema” anahtar kelime ile eşleşen ilk çalışmanın üretildiği 1985 yılı ile 2025 yılları arasında yayımlanmış 976 bilimsel çalışmanın bibliyometrik analiz verisine erişim sağlanmıştır. Ulaşılan veri setleri görsel haritalama yapabilmek adına CSV dosya uzantısı olarak dışa aktarılmıştır. Araştırma verilerinin belirlenmesi ve sonuçlarının arasındaki ilişki ağının görselleştirmesi için VOSviewer 1.6.20 yazılımı kullanılmıştır. VOSviewer bibliyometrik ağlar oluşturmak ve görselleştirmek için kullanılan, akademik alanda yaygın, popüler bir yazılımdır. VOSviewer dışında Gephi, Leximancer gibi bibliyometrik yazılımlar da araştırmacılar tarafından sıklıkla kullanılmaktadır. Ancak VOSviewer paket yazılımının ücretsiz olması ve arayüz kullanımının nispeten daha rahat bir kullanım pratiğine sahip olması nedeniyle araştırmada tercih haline gelmiştir. Yayınların bibliyometrik verileri; yazar/yazarlar, çalışma başlıkları, dergi başlıkları, atıf sayıları, bağlantı linkleri, yazarların bağlı oldukları kurumlar, ortaklıklar, ülkelerden oluşmaktadır.

Araştırma bulguları altı ana başlık, bir grafik ve altı görsel harita üzerinden yapılandırılmıştır. Bulguların alt başlıkları ve görsel haritalar: kelimelerin birlikte görülme analizi, alıntılanan kaynakların ortak atıf analizi, ülkelerin ortak yazarlık analizi, organizasyonların ortak yazarlık analizi, çalışmaların bibliyografik eşleşme analizi, kaynakların atıf analizi oluşmaktadır.

Bu doğrultuda “iranian cinema” anahtar kelimesi etrafında bulgularanan 402 makale, 251 kitap bölümü, 248 kitap, 54 inceleme, 12 editoryal değerlendirme, 5 konferans bildirisi, 2 note ve 1 kısa anket verisinin yıllara göre artış göstemesi, İran sinemasının geçici ya da yüzeysel bir ilgi nesnesi olmaktan ziyade, kuramsal ve tarihsel derinliği olan yerleşik bir araştırma sahası olarak kabul gördüğünü ispatlamıştır. Sonuç itibarıyla İran sinemasına yönelik akademik ilginin oldukça geniş, çok merkezli ve disiplinlerarası bir görünüme sahip olduğu bulgulanmıştır. Dil düzeyinde yayımların bulguları da hayli dikkat çekicidir. Yayınların 951’inin İngilizce olması, İran sineması üzerine üretilen akademik bilginin büyük ölçüde küresel akademik dolaşım alanının İngilizce üzerinden belirlenmekte olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun yanında Fransızca, İspanyolca, Farsça ve Portekizce yayınların sınırlı sayıda izlenebilmesi; ayrıca İtalyanca, Rusça, Danca, Malayca, Lehçe ve Çince dillerinde yalnızca birer yayına rastlanması, bu alanın çok dilli bir ilgi üzerinden şekillenmekte olduğunu, ancak esas görünürlüğünü Anglofon/ “İngilizce konuşan” akademik dünya içinde kazandığını ortaya koymuştur. Batı merkezli akademik dünyanın İran sineması alanında İran’ın kendisinden daha yüksek oranda etkin olması, İran’ın kendi sineması konusunda yapılan üretimde üçüncü sırada izlenmesi bilimsel alanda kurulan hegemonik ilişkinin başka bir vechesini göstermektedir. Öte taraftan Hamid Dabashi ve Hamid Naficy gibi Batı merkezli kurumlarda çalışan İranlı akademisyenlerin de yayın faaliyetlerinde öne çıkmakta oldukları kayıt altına alınmıştır. Benzer şekilde kurumlar düzeyinde Tahran Üniversitesi, Meşhed Ferdowsi Üniversitesi, UNSW Sydney, Austin Teksas Üniversitesi, Londra Üniversitesi, Glasgow Üniversitesi, SOAS, Columbia, Toronto ve Monash gibi üniversitelerin öne çıkması; bu alanın hem İran içinden hem de küresel akademik merkezlerden beslenen melez bir bilgi üretim ağına sahip olduğunu göstermektedir. Özellikle İran dışındaki üniversitelerin yüksek görünürlüğü, İran sinemasının yalnızca bir ulusal kültür incelemesi olarak değil; dünya sineması, sanat sineması, toplumsal cinsiyet, postkolonyal teori, temsil ve kültürel çalışmalar gibi daha geniş tartışma alanları içinde ele alındığını göstermiştir. Yine de bu bulgular İran’ın içinden, yerel dinamiklere dâhil olan akademisyenlerin her ne kadar derinlikli ve güncel konularda yayınlar üretseler de Scopus veri tabanında yer alan atıflarda Batılı çağdaşlarına oranla düşük etkileşim oranlarıyla izlenmekte olduğu sonucunu değiştirmemiştir. Bütüncül bilimsel veriler ve görsel haritalar bilimsel çalışmaların niteliksel etkilerini ve değerini değil ancak akademik dünyaya hâkim olan Batı merkezli üretkenliği, etkileşim ağını, ülkeler, kurumlar, yazarlar arası yapısal eşitsizlikleri ortaya koymaktadır.

Bibliyometri aracılığıyla elde edilen tüm araştırma verileri, İran sineması üzerine üretilen bilginin hangi diller, ülkeler, kurumlar ve yayın türleri etrafında nasıl yoğunlaştığını somut biçimde görünür kılmaktadır. Bunun yanında araştırmanın tüm verileri, konuya ilişkin mevcut birikimi sayısal olarak tespit etmekle kalmayıp, literatürde baskın halde izlenen genel yönelimleri ve görece zayıf bırakılan alanların da potansiyel değerini açığa çıkarmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İran Sineması, Film Çalışmaları, İran Çalışmaları, Bibliyometri, Bilimsel Üretim.

www.turkishstudies.net/turkishstudies**Turkish Studies**

eISSN: 1308-2140

**ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY**

A International Visibility Of Iranian Cinema: Mapping Scientific Production

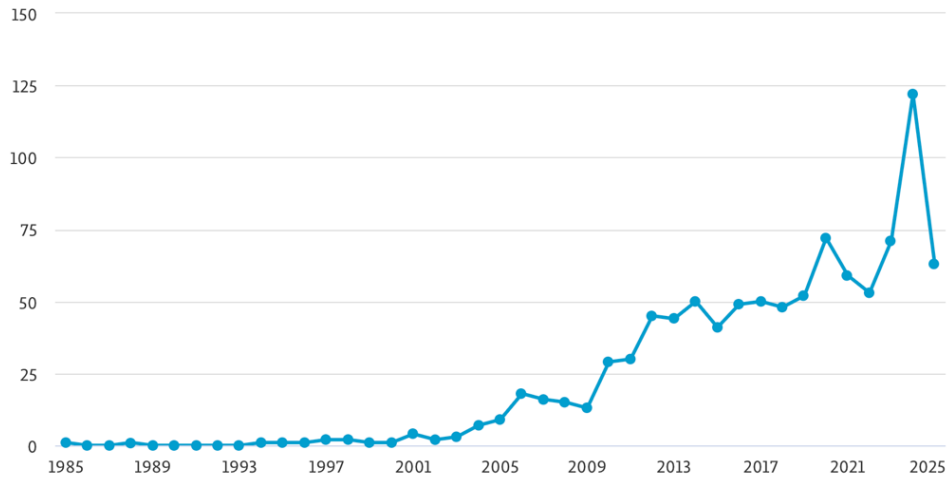
Introduction

This study presents a comprehensive bibliometric analysis of 976 studies identified in the Scopus database through the keyword “iranian cinema” under the category of “all fields.” The Scopus database was preferred in order to frame the scope of the study, as it possesses the most extensive measurable data pool in the field of social sciences in terms of quantitative criteria. The primary aim of the study is to examine the academic trends surrounding Iranian cinema, which has attracted global attention through its distinctive cinematic approach and has been followed with particular interest not only by elite festival programs but also by a broad public audience, and to provide an in-depth analysis of the data produced internationally on the subject. In this context, the study seeks to reveal perspectives shaped by years, countries, authors, institutions, organizations, and affiliations through the trends observed in international academic studies on Iranian cinema. Bibliometric data analysis is employed in order to identify the shared relational networks within the analysis data. Presenting visual network maps of publications with higher citation rates and stronger total link strengths in terms of countries, authors, institutions, and keyword groups provides a broad opportunity to determine how the intellectual climate in the field has been shaped, from which domains it has emerged, and by whom it has been constructed. This systematic study, which includes the general tendencies in the literature, the relationships among datasets, and the classification of new areas of research, seeks to decipher how the subject has been evaluated within academic publishing activities through visual maps.

In the initial stage of the research, which was structured within this framework, 976 studies accessed through the Scopus database on 10.06.2025 using the keyword “iranian cinema” were classified according to publication type. Accordingly, it was recorded that the dataset consisted of 402 articles, 251 book chapters, 248 books, 54 reviews, 12 editorial evaluations, 5 conference papers, 2 notes, and 1 short survey. It was observed that 951 of the publications identified on the subject were published in English, 9 in French, 6 in Spanish, 3 in Persian, and 2 in Portuguese. In addition, one publication each was identified in Italian, Russian, Danish, Malay, Polish, and Chinese. Among the countries that stood out in country-based publishing, the United States (260), United Kingdom (160), Iran (109), Australia (57), Canada (43), India (22), Spain (19), Germany (19), Turkey (17), and Sweden and France (15) were listed among the countries shaping the academic field on the subject. Among the organizations and institutions with which the authors were affiliated, University of Tehran (21), Ferdowsi University of Mashhad (15), UNSW Sydney (15), University of Texas at Austin (14), University of London (13), University of Glasgow and SOAS University of London (12), as well as Columbia University, University of Toronto, and Monash University (11), were identified among the leading universities in the field. Based on these findings, the reference rates, co-authorship structures, and citation relationships of all research data identified around the keyword “Iranian cinema” were visually mapped, and all datasets and visual maps were interpreted through the descriptive analysis method.

The graph illustrating the production flow of scientific studies in the field of Iranian cinema by years is presented below.

Figure 1. Publication years of the studies

As can be understood from Figure 1, academic interest in Iranian cinema—particularly in the post-2005 period—has shown a gradual increase in the number of publications produced on the subject. As Hamid Reza Sadr states, “Mainstream pre-revolutionary Iranian cinema was largely perceived as lacking artistic value and, most importantly, as apolitical in content” (Reza-Sadr, 2006). However, in the twenty-first century, especially under the influence of new intellectual inquiries and pluralistic perspectives emerging in the Western world, a significant transformation began to be observed in academic publishing activities. During this period, alternative approaches within media and cultural narratives gained increasing importance, and national cinema traditions that demonstrated originality began to be examined more closely within their own cultural codes.

Therefore, this graph demonstrates that the growing interest in Iranian cinema, both within Iran and transnationally—particularly after the 2000s—has not been limited solely to films that attracted attention within international festival circuits, even though such films have played a major role in increasing visibility. Evaluating the quantitative rise identified through this study appears possible only through an analysis of the structural ruptures experienced by Iranian cinema before and after the Revolution. In this context, the conceptual framework evaluates the introduction of cinema into Iran as a Western art form, the early visibility of Iranian cinema at international festivals, and its interactions with Western cinema, particularly Hollywood.

Conceptual Framework

The Industrial and Academic Institutionalization Processes of Iranian Cinema

Examining a national cinema requires understanding the relationship it establishes with the global context. In this regard, the visibility of Iranian cinema in international film festivals and academic literature is of particular importance. In order to conceptually interpret the findings of bibliometric analyses, focusing on the development of cinema in Iran is considered significant both in terms of academic publishing activities and the industrial dimensions of cinema. Since its establishment, Iranian cinema has endured political ruptures, ideological interventions, technical insufficiencies, the box-office dominance of foreign films, and censorship mechanisms imposed

on filmmakers. Therefore, the academic reflections of this national cinema cannot be considered independently from its industrial structure.

This unique cinematic tradition, which frequently engages with and represents themes such as Westernization, modernization, revolution, war, censorship, gender, everyday life, moral dilemmas, and cultural representation, has attracted considerable attention from both world cinema audiences and scholarly communities through its distinctive narrative structure. While Iranian national cinema draws upon local realities, it has also managed to establish connections with universal human values, thereby sustaining a powerful cinematic practice. With the emergence of the Iranian New Wave, themes such as rural life, poverty, identity crisis, alienation, childhood, women, and everyday life gave rise to a cinematic understanding that is aesthetically and dramatically compelling. Despite the ideological and institutional transformations that followed the Revolution, the continued productivity of the cinematic field demonstrated that Iranian cinema was capable of developing new modes of expression even under conditions of political and cultural restriction. In this respect, the elevation of Iranian cinema to a privileged position not only at the national level but also within international art cinema stems from its consistent storytelling practices and the long-term narrative tendencies it has maintained.

The origins of cinema in Iran are traced back to 1900, when Mirza Ebrahim Khan Sahaf Bashi, the photographer of Mozaffar ad-Din Shah, recorded images during the Shah's trip to Paris using a Gaumont camera he had acquired there (Dabashi, 2013, p. 1). These early recordings demonstrate that the beginnings of Iranian cinema were almost contemporaneous with the emergence of world cinema itself. As in many other countries, cinema in Iran was initially embraced by the royal court and its surrounding elite circles. However, the integration of this new art form into broader society did not take long, similar to developments observed elsewhere in the world. The first public film screening in Iran was organized in Tehran in 1904 by Mirza Ebrahim Khan Sahaf Bashi. Nevertheless, due to his political activities, these screenings could not achieve continuity. It was not until 1912 that cinema exhibition was reorganized and gained a commercial identity through the initiatives of Ardeshir Khan, an Iranian citizen of Armenian origin (Parhami, 1999). The production considered to be Iran's first feature-length domestic film, *Abi and Rabi*, was directed by Ovans Oganian, an Armenian immigrant who had received cinematic training in Moscow (Aktaş, 2015, pp. 23–24). Similarly, although the story of the first Persian-language sound film, *The Lor Girl* (*Dokhtar-e Lor*, 1933), was set in Iran, the film itself was produced in India, and its cast consisted largely of Iranian immigrants living there (Decherney & Atwood, 2015, p. 1). These early cinematic efforts were mostly sustained through the individual initiatives of minority communities, and cinema had not yet been transformed into a national industry.

Following these early initiatives, the Westernization policies adopted under the Pahlavi regime led Iranian cinema to develop largely under Western influence. In particular, domestic film production came to a complete halt between 1936 and 1947. As a result, this period came to be recorded in the history of Iranian cinema as “an unproductive decade.” According to Scopus data, the number of academic publications related to these years also appears to be limited (Figure 1). This situation is considered to be associated with the inability of film production during the period to establish a distinct national cinematic language. Consequently, Iranian cinema had not yet become a focal point of international academic interest.

During this period, the Iranian film market was dominated by romantic and action-oriented productions adapted from Indian and Egyptian film scripts. These productions were generally characterized by low technical quality in terms of décor, lighting, cinematography, and acting performance. Such films came to be known as *Filmfarsi* (Poudeh ve Shirvani, 2008, s. 324; Aktaş, 2015, 30; Parhami, 1999; Yorgancılar, 2020).

In its early years, Iranian cinema was shaped largely by the influence of global popular trends and continued primarily through melodramatic productions. However, by the late 1960s, a new cinematic movement conceptualized in the literature as the “Iranian New Wave” emerged. Directors associated with this movement established an intellectual connection with prestigious currents of world cinema. Drawing inspiration from the French New Wave, Italian Neorealism, and Iran’s classical literary tradition, they initiated a modern cinematic movement in Iran (Laleh, 2015, p. 138). Films produced within this movement generally featured non-professional actors and were shot in real locations. A minimalist narrative style, the use of long takes, and freeze-frame endings became among the defining stylistic characteristics of this cinematic approach (Soleimanzadeh & Sarsangi, 2017, p. 85).

Among Iranian film historians, it is widely accepted that this cinematic tendency identified as the Iranian New Wave began with Dariush Mehrjui’s film *The Cow* (Gav, 1968) (Poudeh & Shirvani, 2008, p. 326). As a pioneering work that paved the way for other films to gain visibility, *The Cow* established the foundations of global interest in Iranian cinema through the awards it received at international film festivals. Parallel to this growing international recognition, studies examining the cinematic understanding of the period began to appear both among international academic circles and Iranian scholars (Figure 4).

This artistic awakening that emerged in the late 1960s experienced a sharp and structural rupture with the 1979 Revolution. A profound transformation began within Iran’s political, social, and cultural structure. During the early years of the Revolution, cinema was reshaped in accordance with the ideological orientation of the new regime (Soleimanzadeh & Sarsangi, 2017, p. 84, Acar& Çanakçı 2020).). These transformations in cinema were also reflected in academic studies. The bibliometric map obtained through the Scopus database reveals that concepts such as “censorship” and “Islam” were frequently employed by scholars. This indicates that academic research largely focused on the relationship between revolution and cinema (Figure 2). Examining the films of the period, Laleh categorizes post-revolutionary cinema into four distinct groups: revolutionary films, war films, revolution films based on Islamic ideology, and artistic films (2015, pp. 139–140).

During the 1990s, the international visibility of Iranian cinema increased significantly. In particular, Abbas Kiarostami’s film *Taste of Cherry* (Ta’m-e Guilass, 1997) emerged as a prominent example of this growing recognition. Kiarostami played a crucial role in introducing Iranian cinema’s search for reality to international audiences. Throughout the 1990s, he came to be regarded as one of the leading auteur figures within international art cinema. It has also been observed that Kiarostami’s success was strongly reflected in academic literature. Scholarly studies focusing on the director’s life and films appear extensively within the literature (Figure 2). In his films, Kiarostami produced works that were formally restrained, aesthetically cinematic, and deeply rooted in Iranian culture (Tay, 2007, p. 248). Consequently, during this period Iranian cinema secured a distinctive position within international art cinema through its formal simplicity, humanistic depth, and cultural originality. At the same time, international academic studies on Iranian cinema increased considerably. According to bibliometric data, academic publications on Iranian cinema began to rise substantially, particularly from the 1990s onward (Figure 1).

With the restructuring of the state’s cinema policies, a process of thematic diversification and institutionalization began in Iranian cinema. The establishment of the Farabi Cinema Foundation in 1982 marked the beginning of the second phase of post-revolutionary Iranian cinema (Aktas, 2015, p. 47). The Foundation assumed responsibilities such as supporting film production, promoting Iranian cinema in international film markets, and organizing film screenings. It also became responsible for coordinating the Fajr Film Festival and regulating the Iranian film market (Démy-Geroe, 2014, p. 248). As a result of the Farabi Foundation’s initiatives,

the first post-revolutionary Iranian film to attract significant international attention was recorded as Amir Naderi's *The Runner* (Davandeh, 1984). The film received the Grand Prize at the 1985 Nantes Three Continents Festival and was regarded as a pioneering and catalytic development in the growing international recognition of Iranian cinema (Gow, 2005, s.142; Langford, 2019).

The aesthetic and humanistic orientation of Iranian cinema gradually diversified the cinematic representation of social issues. Particularly in post-revolutionary cinema, significant changes can be observed in the representation of women. In this regard, the cinema of Mohsen Makhmalbaf constitutes one of the most important examples through which this transformation can be traced. During the early years of the Revolution, the director argued that women's presence in cinema should be restricted. However, in later years, his perspective changed, and he began portraying female characters in more constructive and positive roles. Especially in *The Apple* (Sib, 1997), a film written by Makhmalbaf and directed by his daughter Samira Makhmalbaf, the cultural mentality that confines and renders women invisible is critically examined. The film articulates the desire of young girls and women to participate actively in social life. At the same time, the film clearly demonstrates the transformation in Makhmalbaf's views regarding women's presence in the public sphere (Aktaş, 2015, pp. 208–212).

This growing orientation toward gender-related issues is also evident in the bibliometric analysis. Janet Afary's work *Sexual Politics in Modern Iran* was identified as occupying a central position within the co-citation map (Figure 6). Another finding supporting this tendency is the increasing use of the term "gender" in academic studies (Figure 2). A meaningful parallel can therefore be observed between the frequent citation of Afary's work and the increasing prominence of the concept of gender within the scholarly literature.

Until the 2000s, Iranian cinema evolved largely in parallel with the country's political and social transformations. After 2000, however, it became increasingly institutionalized in terms of both cinematic language and identity. Iranian cinema transformed into a prominent phenomenon that gained recognition at international film festivals and established a distinctive presence among world cinemas (Awla & Kasap, 2015, p. 1420). This rise can also be traced through academic studies. Indeed, publications on Iranian cinema have continued to increase steadily from the 2000s to the present day (Figure 1).

In recent years, Iranian films have increasingly developed themes centered on universal human emotions. Among the most significant examples of this tendency are Asghar Farhadi's internationally acclaimed films *A Separation* (Jodaeiye Nader az Simin, 2011) and *The Salesman* (Forushande, 2016). Both productions received some of the most prestigious international awards, including Academy Awards (Diker, 2018, p. 109). Likewise, Farhadi's films have become important subjects within international academic scholarship (Figure 2). This demonstrates that the achievements of Iranian filmmakers at international festivals are also reflected in academic literature. Consequently, the success of Iranian cinema has generated increasing scholarly attention alongside the visibility it has achieved within Western-centered film festivals, thereby contributing significantly to scientific and academic production.

Method

The bibliometric method is a scientific research approach based on the examination of general trends within an academic field through visual maps and tables derived from recorded data related to a particular subject (De Bellis, N. 2009; Rehn, C., Gornitzki, C. vd. 2014; Karagel, H. 2021; Geçimli & Köksal 2023; Baysal, 2023; Arıcan Kaygusuz, 2025). According to the graphical interpretation of scientific studies, this method is considered one of the most effective research techniques for framing academic literature through both quantitative and qualitative values. It provides data for examining the structure and process of scientific communication (Merediz-Solà & Bariviera, 2019). Furthermore, it enables researchers to make strong

observations regarding a given topic and to contextualize developments within the academic field from an international perspective.

Bibliometric datasets generally consist of citations, authors, study titles, countries, institutions, keyword groups, and the affiliations of researchers. The evaluation of bibliometric data allows for the visualization of research outputs according to variables such as publication year, author(s), country, citation rates, and the most frequently used keyword clusters. In this respect, the method provides access to comprehensive information systems that make it possible to observe and document how a research topic evolves across different years and periods. Studies employing this method are important because they define the general tendencies within the literature through quantitative findings and help frame existing research data for other scholars.

Within the scope of this study, identifying the thematic content addressed under the title of Iranian cinema and determining the most frequently used keyword groups are considered important for understanding the dominant tendencies, neglected blind spots, and gaps within the field. In addition, such analysis is valuable for conceptualizing the future direction of academic studies on Iranian cinema. In order to obtain bibliometric analysis data for the study, a search was conducted on 10 June 2025 through the Scopus database using the keyword “Iranian cinema” with the “all fields” option selected. The reason for limiting the search to a single keyword was that, in line with the principles of scientific reliability and reproducibility, the term “Iranian cinema” was considered sufficient to represent the scope of the research and to ensure data saturation. Scopus was preferred as the primary database because it contains a comparatively larger quantity of datasets related to the social sciences. Following the search process, access was obtained to 976 bibliometric records published between 1985 — the year in which the first study matching the keyword “Iranian cinema” appeared — and 2025. The retrieved datasets were exported in CSV file format in order to conduct visual mapping and bibliometric visualization analyses.

The bibliometric data of the publications consist of authors, study titles, journal titles, citation counts, web links, authors’ institutional affiliations, collaborations, and countries. In this study, the VOSviewer 1.6.20 software was used to identify the research data and to visualize the relational networks among the findings. VOSviewer is a widely used and popular software package in academia for creating and visualizing bibliometric networks. In addition to VOSviewer, bibliometric software programs such as Gephi and Leximancer are also frequently employed by researchers. However, VOSviewer was preferred in this study because it is freely available and offers a relatively more user-friendly interface and practical ease of use.

Research Questions

Based on the main research question-“What is the bibliometric analysis of international scientific publications on Iranian cinema in terms of countries, authors, sources, and institutions?” -the study seeks to answer the following questions:

- Which keywords stand out in the keyword co-occurrence analysis?
- Which scientific studies receive the highest number of citations?
- Which countries stand out or remain underrepresented in the co-authorship analysis?
- Which organizations are prominent in the co-authorship analysis in terms of document count, total link strength, and citation rates?
- Which keywords appear most intensively in the keyword co-occurrence analysis?
- Which publications stand out in the bibliographic coupling analysis of documents?
- What are the effects of source citation analysis and the language factor on academic publications?

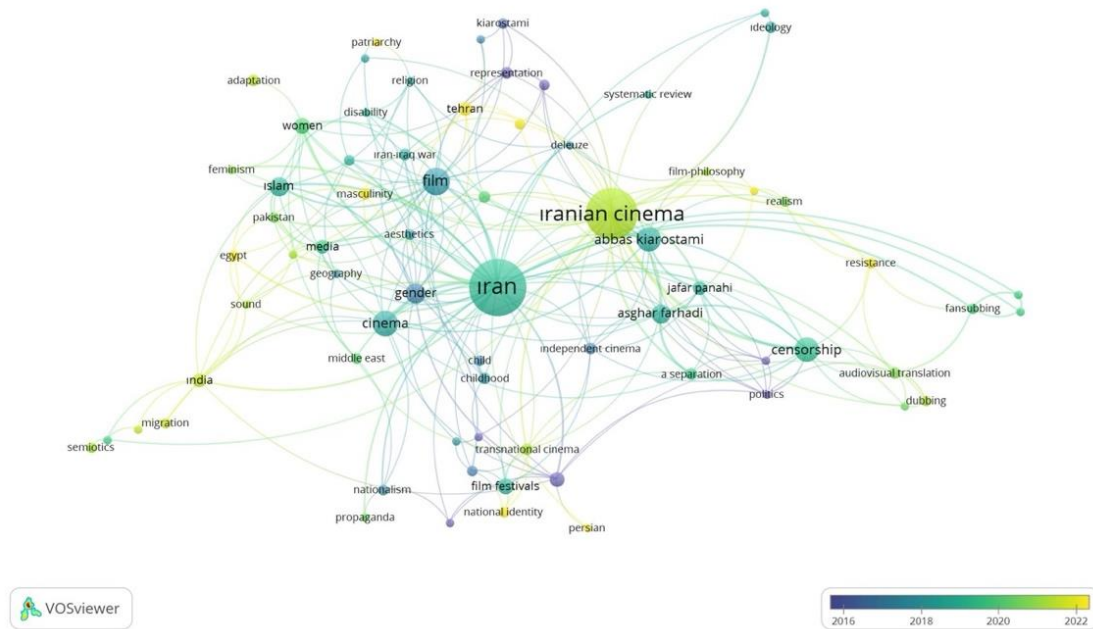
- What kind of relationship exists between the position of Iranian cinema within the film industry and its representation in the academic field?

Findings

Keyword Co-occurrence Analysis

In this analysis, “co-occurrence” was selected as the analysis type, while “author keywords” were chosen as the unit of analysis. In order to reveal the frequency relationships among the 1,504 frequently used keywords more clearly, a minimum threshold of three keyword usages by an author was applied. As a result, the frequency analysis of 73 keywords according to authors’ usage patterns was visualized.

Figure 2. Co-occurrence analysis of keywords

In this mapping conducted on 1,504 analytical units, 10 distinct clusters, 252 links, and a total link strength of 353 were identified. It was observed that the concepts used in Iranian cinema research do not converge around a single thematic axis, but rather encompass different yet interconnected research orientations. While the formation of 10 distinct clusters indicates that the field exhibits a conceptually diverse structure, the presence of 252 links and a total link strength of 353 demonstrates that these themes are not entirely independent of one another.

When the frequency of keyword use is examined, “Iran” stands out prominently with 60 occurrences, followed by “Iranian cinema” with 51 occurrences. The high frequency of these two concepts indicates that the central conceptual focus of the research field is shaped around Iran and Iranian cinema. The visibility of the keywords “film” (18) and “cinema” (16), meanwhile, demonstrates that research on Iranian cinema has developed in connection with the broader fields of film and cinema studies.

The prominence of the keywords “Abbas Kiarostami” and “censorship,” each with 15 occurrences, makes two important research orientations within the field visible. The high

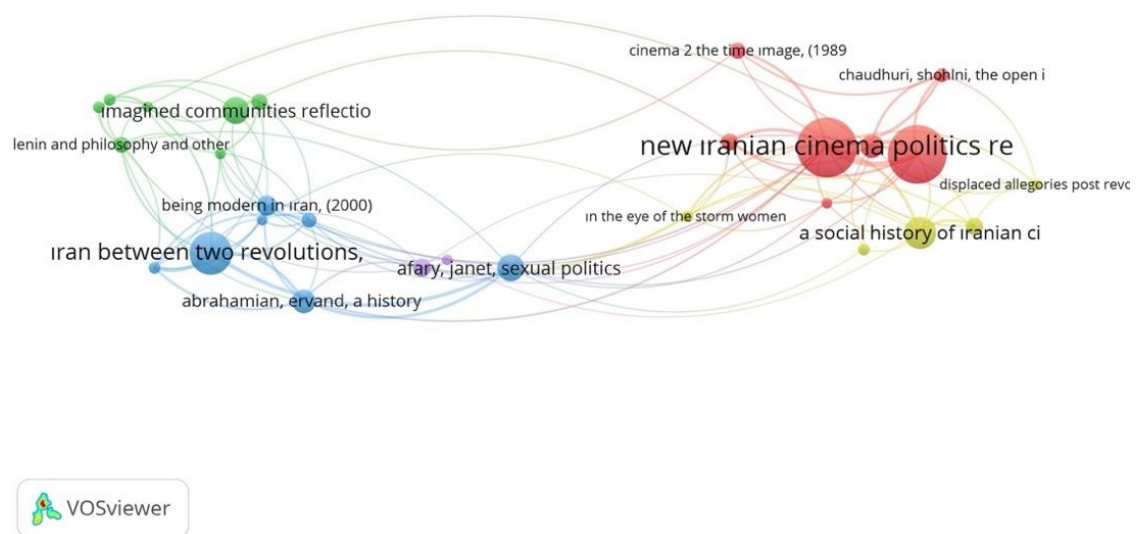
frequency of Kiarostami indicates the significance of director- and auteur-centered studies in Iranian cinema research, while the concept of “censorship” points to the prominent role of the political and institutional conditions of cinematic production within the research field. “Gender” (11), “Asghar Farhadi” (10), and “Islam” (10), meanwhile, indicate that gender, studies of contemporary directors, and the relationship between religion and culture constitute other important thematic axes.

Taken together, these findings demonstrate that the literature on Iranian cinema is shaped at the intersection of different axes, including national cinema, film and cinema studies, auteur cinema, censorship, gender, and religion. Accordingly, the co-occurrence map reveals that research on Iranian cinema is not limited solely to aesthetic and narrative dimensions, but constitutes a multidimensional field of inquiry that also encompasses political, social, and cultural contexts.

Co- Citation of Analysis Cited References

At this stage of the study, the scope of the analysis was narrowed to studies that had received at least 10 citations in order to establish greater control over the 5,241 different units of analysis data. Within this framework, the mapping conducted on the basis of 28 analytical items revealed 5 clusters, 9,078 links, and a total link strength of 212.

Figure 3. Co- citation of analysis cited references

Anthropologist Richard Tapper’s book *The New Iranian Cinema: Politics, Representation and Identity* was mapped in first place with 52 citations and a total link strength of 51. It was followed by *Close Up: Iranian Cinema, Past, Present, and Future* by Iranian-American author Hamid Dabashi, who works as a professor of Iranian Studies and Comparative Literature at Columbia University, with 51 citations and a link strength of 35. Iranian-American Middle Eastern historian Ervand Abrahamian’s 1982 book *Iran Between Two Revolutions* was also included in the visual map with 37 citations and 31 link strength. Similarly, *A Social History of Iranian Cinema* (2011) by Iranian-born scholar and filmmaker Hamid Naficy, who works at Northwestern University in the United States, was recorded with 28 citations and 19 link strength. The book *Being Modern in Iran* by Iranian-born French anthropologist Fariba Adelkhah was mapped with 18 citations and 21 link strength. Janet Afary’s *Sexual Politics in Modern Iran* was recorded with 23 citations and 19 link strength.

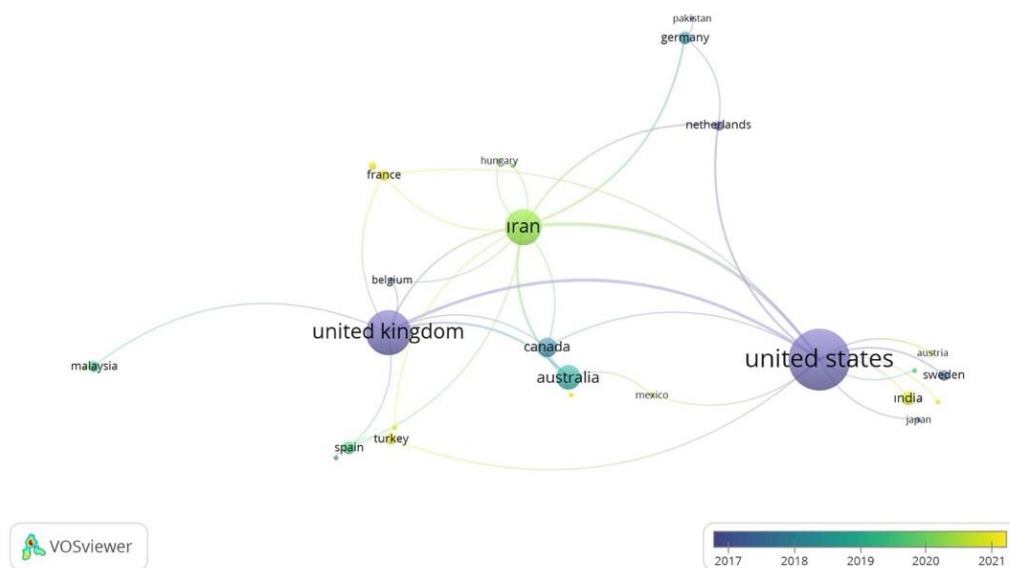
The fact that all of the studies that stand out in the visual map are books can be regarded as a noteworthy finding. In addition, the fact that a significant proportion of the authors of these studies are of Iranian origin but pursue their academic activities outside Iran, particularly at universities in the United States and Europe, suggests that a substantial body of academic research on Iranian cinema and Iranian society is produced by diaspora scholars. This also indicates that Iranian cinema is examined not only within the context of film studies but also at the intersection of interdisciplinary fields such as history, anthropology, politics, gender studies, and Iranian studies.

Co-authorship Analysis of Countries

In order to construct the visual network map of countries' co-authorship relations in studies on Iranian cinema, a threshold criterion was applied requiring that each country have produced at least one publication and received at least one citation from the relevant publication.

Within this framework, data from 46 countries were initially obtained. However, guided by the VOSviewer software, only 27 countries that demonstrated a tangible co-authorship linkage in terms of publication activity were included in the visual network mapping. Based on this 27-country dataset, the analysis identified 9 clusters, 40 interactions, and a total link strength of 65.

Figure 4. Co-authorship analysis of countries

With 252 publications contributed to the field, the United States emerges as the leading country in terms of research output on Iranian cinema. It also ranks first in terms of impact, reaching a total of 2,573 citations and a total link strength of 29. The United Kingdom follows the United States with 153 publications, 1,545 citations, and a total link strength of 16. Iran, despite being the country's national cinema context, ranks after these leading countries with 108 publications, 371 citations, and a total link strength of 26. In recent years, co-authorship relations have been particularly observed between Iran, the United States, the United Kingdom, and Turkey. Australian authors have produced 58 publications, receiving 401 citations with a total link strength of 10, while Canadian authors have contributed 40 publications, achieving 193 citations and a total link strength of 4. However, it is noted that co-authorship activities involving

Canada and Australia predominantly took place before 2020, and a decline in international collaboration has been observed in the last five-year period.

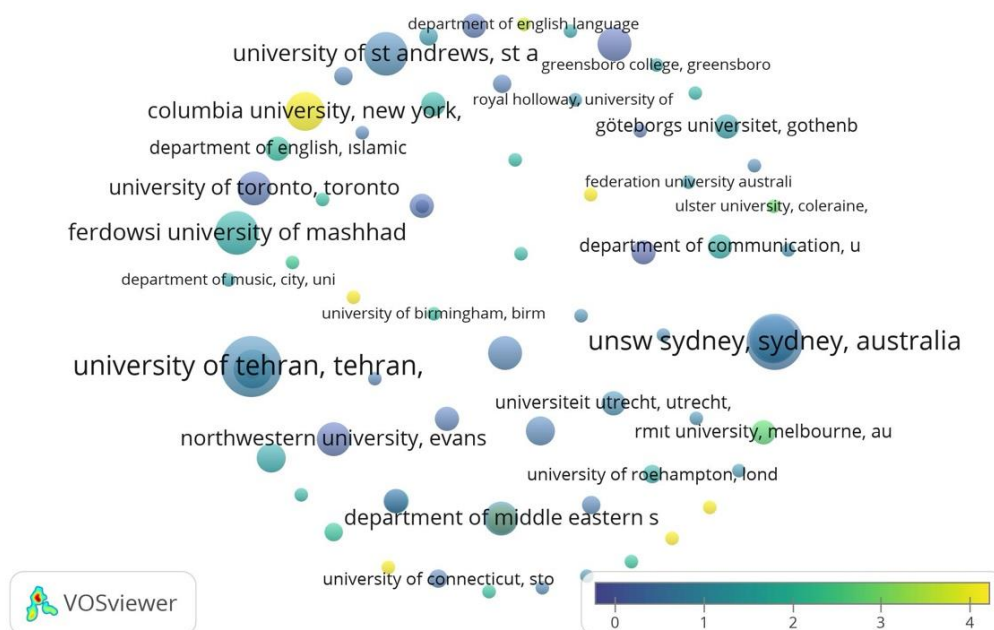
It is also found that Iranian-origin scholars working in Western institutions, such as Hamid Dabashi and Hamid Naficy, have achieved significantly higher citation counts. In contrast, researchers affiliated with Iranian universities demonstrate comparatively lower citation performance within Scopus-indexed publications. For example, Alireza Sayyad, who is among the most prolific authors in terms of publication output, conducts his research at the Iran University of Art. Similarly, Javad Nematollahi from Tarbiat Modares University in Tehran has contributed to the literature through collaborative publications with Sayyad; however, these outputs have not translated into high citation impact.

A relevant example is the article *Flânerie, Virtual-Mobilized Gaze and Urban Experience* in Abbas Kiarostami's *The Experience* (1973), co-authored by Nematollahi and Sayyad (2024), which examines Abbas Kiarostami's film *The Experience* (1973). The study analyzes the urban experience of the film's young protagonist, particularly in relation to modernization and consumer culture in Tehran. Despite focusing on an auteur filmmaker such as Kiarostami, the study has received relatively low citation impact.

These findings suggest that Western-centered scholarship significantly shapes the academic framing of Iranian cinema. Furthermore, although scholars such as Masood Khoshsaligheh (Ferdowsi University of Mashhad), Morteza Yazdanjoo (Shahid Beheshti University, Tehran), Javad Nematollahi (Tarbiat Modares University), and Alireza Sayyad (Iran University of Art) produce detailed and contemporary research within Iran's local academic environment, their citation impact in Scopus remains considerably lower compared to their Western counterparts. This indicates that the observed structure reflects not only scientific impact but also a Western-centric orientation and structural inequality in global academic knowledge production.

Co-Authorship Analysis of Organizations

To construct a network map of inter-organizational co-authorship relationships, 690 different organizational units within the scope of the study were identified. In order to make the institutional structure of the research field and the patterns of academic collaboration among organizations more visible, the dataset was narrowed down by considering organizations that had published at least two studies and whose publications had received at least 10 citations. Based on these criteria, 71 observation units were identified. However, following the connection criteria generated by the program, only 10 organizations with identifiable relationships among them were represented in the visual map.

Figure 5. Co-authorship analysis of organizations

Although 71 of the 690 organizations represented in the visual map met the specified publication and citation thresholds, the fact that only 10 organizations established visible connections within the network indicates that institutional co-authorship relationships in the research field have a limited and selective structure. When institutional publication volume and citation impact are considered together, it is observed that the 12 studies produced by researchers at the University of Tehran received a total of 79 citations. This finding demonstrates that the University of Tehran is one of the prominent institutions in the field in terms of both publication output and citation visibility. Similarly, the 11 studies produced in affiliation with the University of Sydney received a total of 46 citations, following the University of Tehran in terms of total link strength.

Lancaster University, which did not stand out in the visual map but appeared in the list in terms of citation impact, received 79 citations from only six publications. However, the six studies produced by authors affiliated with Lancaster University reached the same total of 79 citations as the 12 studies produced by researchers at the University of Tehran. Therefore, because of its lower publication volume, this organization/institution was unable to achieve a high level of visibility and prominence in the network. In this respect, the data presented in the map provide important findings in demonstrating that there is no linear relationship between institutional publication volume and academic impact.

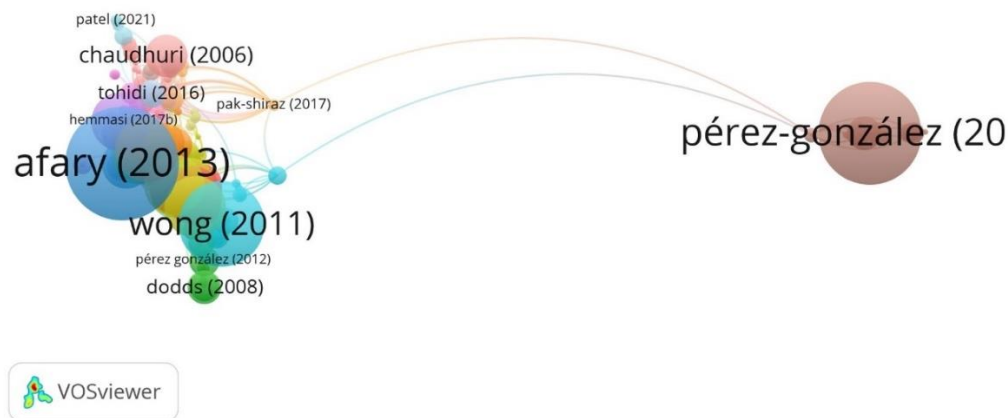
Bibliographic Coupling Analysis of Studies

In bibliometric research, bibliographic coupling analysis reveals visual networks of studies that, although independent from one another, cite common sources. Within this framework, the dataset initially included 957 studies, which was narrowed down to 407 studies under the constraint that each work had received at least three citations.

The software indicated that a meaningful network map could be constructed among 268 analytical units. Based on this recommendation, a visual mapping process was conducted, resulting in a network composed of 17 clusters, 1,313 links, and a total link strength of 1,610.

Within this bibliographic coupling network, the most frequently co-cited publications were identified as Afary (2013) with 278 citations, Perez Gonzalez (2014) with 241 citations, and Wong (2011) with 178 citations, ranking as the top three sources in terms of bibliographic coupling strength.

Figure 6. Bibliographic coupling analysis of studies

The most frequently cited work at the center of this cluster is Janet Afary's *Sexual Politics in Modern Iran*. Afary argues that despite the state's strict policies aimed at regulating marriage, women, and everyday life in Iran, citizens resist these tendencies and develop their own strategies of adaptation. According to the author, "especially in an era of globalization, modernity has left a lasting impact on Iranian society that cannot easily be reversed" (2013: 291).

The central position of this work in the network is not only due to the richness of its historical data, but also to the way in which the author approaches the subject. Afary examines social transformations in Iran through themes that are of particular interest to Western scholarship- such as marriage and veiling -as well as through Western theoretical frameworks, including Foucault and liberal feminism. In this respect, the study aligns with the expectations of Western academia, which in turn contributes to its frequent citation and widespread use as a reference source.

Citation Of Sources

At this stage of the study, the source set consisting of 288 analytical units (Sources) was narrowed down to sources that had received at least five citations in order to identify the more visible and influential publications in the research field and to focus more closely on the main trends in the dataset. By establishing this threshold, sources included in the dataset but having relatively limited academic visibility were excluded from the analysis. As a result of this restriction, publications with a higher citation impact within the field were made more visible. Therefore, rather than addressing the quantitative entirety of the literature, this stage of the analysis provides an observation of the sources associated with publications that stand out in terms of citations and have gained greater visibility in knowledge production.

As a result of the analysis conducted using the five-citation threshold, 12 analytical items were identified; however, no interaction or connection network was observed among these items. This finding indicates that although these sources have a certain degree of visibility in terms of

citations, they do not establish strong bibliographic relationships with one another. In other words, the prominence of certain journals within the field does not necessarily mean that these journals form a dense and integrated publication network. The absence of an interaction network suggests that publication in Iranian cinema and related research fields takes place through different academic channels and that the literature may have a dispersed structure rather than being concentrated around a particular journal.

In terms of citation counts, the Iranian Studies journal group clearly stands out. The journal group ranks first in the analysis with 153 citations across 30 publications. This finding indicates that Iranian Studies occupies an important position in the research field not only in terms of publication volume but also in terms of the academic impact of the publications concerned. The 153 citations received by 30 publications correspond to an average of 5.1 citations per publication. Thus, it can be argued that the journal group's visibility in the dataset does not derive solely from its high publication volume, but also from the citation impact generated by these publications.

The journal *Screen* ranks second, with 77 citations across eight publications. Despite having a considerably lower number of publications than Iranian Studies, its relatively high total citation count is noteworthy. Based on eight publications, the average number of citations per publication is approximately 9.6. This value indicates that studies published in *Screen* have a comparatively higher citation density within the dataset. Thus, publication volume and citation impact do not necessarily develop in the same direction. While Iranian Studies stands out in terms of total citations through a larger publication volume, *Screen* demonstrates a higher citation intensity per publication with a smaller number of publications.

The International Journal of Middle East Studies, which ranks third, has received 60 citations across six publications. In this case, the average number of citations per publication reaches 10. Accordingly, although this journal ranks behind the first two journals in terms of total publications and total citations, it demonstrates the highest citation intensity per publication among the three. This finding is significant in demonstrating that total citation counts alone may not be sufficient for evaluating academic visibility. When publication volume, total citations, and average citations per publication are considered together, it becomes apparent that the impact of journals within the research field takes different forms.

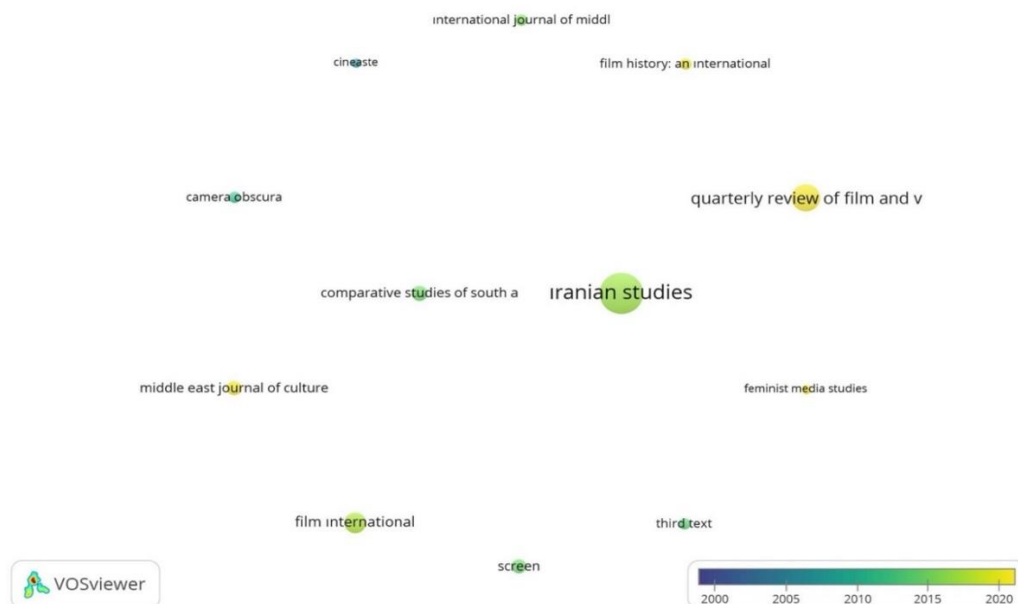
When these findings are considered as a whole, two different publication and citation visibility patterns can be identified in the research field. The first pattern is represented by Iranian Studies, where a higher number of publications contributes to a greater total citation volume. The second pattern is observed in *Screen* and the International Journal of Middle East Studies, where a more limited number of publications generates a higher citation intensity. Therefore, the academic visibility of the field should not be reduced solely to publication counts or total citation counts; rather, publication volume, total citations, and average citations per publication should be evaluated together.

Nevertheless, the absence of an interaction network among the 12 analytical items prevents the conclusion that these journals constitute a common bibliographic core within the research field. In other words, although certain publication venues stand out in terms of citations, this visibility does not directly translate into strong network relationships. This situation suggests that research on Iranian cinema may have a relatively fragmented literature structure distributed across different academic fields, including Iranian studies, film studies, and Middle Eastern studies.

Accordingly, the analysis reveals that research on Iranian cinema does not develop solely through specialized journals in the field of cinema; academic publication channels situated within Iranian studies and Middle Eastern studies also play an important role in the formation of the

literature. In particular, the high citation values of field-specific journals such as Iranian Studies and the International Journal of Middle East Studies suggest that research on Iranian cinema is situated within the broader literature of Iranian and Middle Eastern studies. Furthermore, the high citation intensity of Screen indicates that research on Iranian cinema has gained considerable visibility within the literature of film theory and film studies. Nevertheless, the source analysis conducted using a five-citation threshold demonstrates that the research field contains a limited number of highly visible publication channels, while no strong interaction network has emerged among these channels. Accordingly, the existing structure may be characterized as a multicentric and fragmented literature structure in which visibility is distributed across different disciplinary and academic publication fields, while the bibliographic connections among these fields remain limited. It should be noted, however, that this finding is based exclusively on a dataset restricted to sources that received five or more citations; consequently, potential connections involving less-cited or recently published studies fall outside the scope of the present analysis.

Figure 7. Citation of sources

Evaluation and Conclusion

Within the scope of this study, when a bibliometric reading of the academic reflection of the rich historical and aesthetic background of Iranian cinema is undertaken, it can be concluded that scholarly interest in Iranian cinema demonstrates a broad, multi-centered, and interdisciplinary structure. The earliest publication identified within the defined dataset dates back to 1985. This finding constitutes initial evidence that Iranian cinema has become a sustained and continuously developing area of academic interest over the past four decades.

According to the obtained data, the distribution of publications under the keyword “Iranian cinema” includes 402 articles, 251 book chapters, 248 books, 54 reviews, 12 editorial materials, 5 conference papers, 2 notes, and 1 short survey. This distribution indicates that Iranian cinema is not only studied at the level of journal articles but also constitutes a significant field of scholarly production in book and book chapter formats. This suggests that Iranian cinema is

recognized not as a transient or superficial subject of interest, but rather as an established research area with theoretical and historical depth.

Findings at the language level are particularly noteworthy. The fact that 951 of the publications are in English indicates that academic knowledge production on Iranian cinema is largely shaped within the global academic circulation dominated by the English language. In addition, the limited number of publications in French, Spanish, Persian, and Portuguese, along with only single publications in languages such as Italian, Russian, Danish, Malay, Polish, and Chinese, demonstrates that while the field is characterized by multilingual interest, its primary visibility is constructed within the Anglophone academic world. This mapping confirms that Iranian cinema has gained global scholarly attention. However, this attention is also structured through a Western-centered production relationship. Accordingly, it becomes possible to argue that scientific publishing may reflect a narrow and distanced framework shaped by potential biases. This situation necessitates a critical evaluation of the languages and academic centers through which researchers conduct their studies in newly emerging publications on Iranian cinema.

For example, when country-based publication data are examined, the United States ranks first with 260 publications, followed by the United Kingdom with 160 and Iran with 109 publications. This distribution reveals that academic production on Iranian cinema is not primarily Iran-centered. The higher level of scholarly output from Western academic environments in this field, and Iran's position as third in studies concerning its own national cinema, indicates another dimension of the hegemonic relations embedded within academic knowledge production. On the other hand, Iranian-origin scholars working in Western institutions, such as Hamid Dabashi and Hamid Naficy, are also found to be prominent in terms of publication output. In contrast, researchers based in Iranian universities demonstrate comparatively lower citation performance within Scopus-indexed publications relative to their publication volume and international peers. This situation naturally contributes to the dominance of Western institutions in terms of network strength, co-authorship, and bilateral collaborations across all mapping results. For instance, Alireza Sayyad, who ranks among the most productive authors in terms of publication output, has contributed to the literature through collaborative work with Javad Nematollahi; however, this production is not reflected proportionally in citation counts. This further demonstrates that Western-centered scholarship significantly frames the production of knowledge on Iranian cinema. The findings indicate that although scholars based in Iran produce in-depth and up-to-date research, their citation impact in Scopus remains relatively low compared to their Western counterparts. Therefore, the comprehensive bibliometric data and visual maps do not measure the qualitative value of scientific work, but rather reveal Western-centered productivity, interaction networks, and structural inequalities among countries, institutions, and authors within academic knowledge production.

On the other hand, the fact that countries such as Australia, Canada, India, Spain, Germany, Turkey, Sweden, and France follow the United States and the United Kingdom demonstrates that Iranian cinema has become an international object of scholarly debate with resonance across different regions. Similarly, at the institutional level, the prominence of universities such as the University of Tehran, Ferdowsi University of Mashhad, UNSW Sydney, University of Texas at Austin, University of London, University of Glasgow, SOAS, Columbia University, University of Toronto, and Monash University indicates that this field is sustained by a hybrid knowledge production network drawing from both Iran and global academic centers. In particular, the strong visibility of universities outside Iran suggests that Iranian cinema is not only studied as a national cultural phenomenon but is also examined within broader discussions of world cinema, art cinema, gender, postcolonial theory, representation, and cultural studies.

In this framework, the study is significant in that it reveals the multifaceted manifestations of Iranian cinema—considered one of the rising national cinemas in the post-2000 period—within the academic field. The data obtained through bibliometric analysis has made it possible to concretely visualize the languages, countries, institutions, and publication types around which knowledge production on Iranian cinema is concentrated. In addition, the research does not merely quantify existing scholarly output; it also has the potential to uncover dominant tendencies in the literature as well as relatively underexplored areas. Therefore, by considering the historical and aesthetic development of Iranian cinema alongside bibliometric findings, this study contributes to the academic evaluation of the field and provides a conceptual framework for future research.

It is also evident that all data and findings obtained in this study are necessarily subject to certain limitations inherent in scientific publications. One of the primary limitations of this research is its exclusive reliance on publications indexed in the Scopus database. Therefore, the exclusion of studies indexed in other national and international databases such as Web of Science, Google Scholar, the Council of Higher Education Thesis Center has prevented a more comprehensive representation of the full scope of scholarly work on Iranian cinema. In this regard, conducting similar bibliometric studies using different databases and subsequently performing comparative analyses of the findings may constitute a meaningful direction for future research. Such comparative approaches would make it possible to more clearly identify the platforms in which the field is concentrated, the intensity of academic production across different venues, and the dominant conceptual tendencies shaping the literature. Moreover, this would not only reveal differences in publication volume but also provide deeper insights into the geographical, institutional, and linguistic centers that shape academic interest in Iranian cinema. Accordingly, it is important for researchers working on Iranian cinema to consider multi-index comparative approaches in order to better understand current developments in the field. Iranian cinema has increasingly been examined within a broader theoretical and interdisciplinary framework each year, and it continues to be reinterpreted through various perspectives such as national cinema, art cinema, gender, representation, postcolonial critique, modernization, censorship, and festival culture.

www.turkishstudies.net/turkishstudies

Turkish Studies

eISSN: 1308-2140

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

İran Sinemasının Uluslararası Görünürlüğü: Bilimsel Üretimin Haritalanması

Giriş

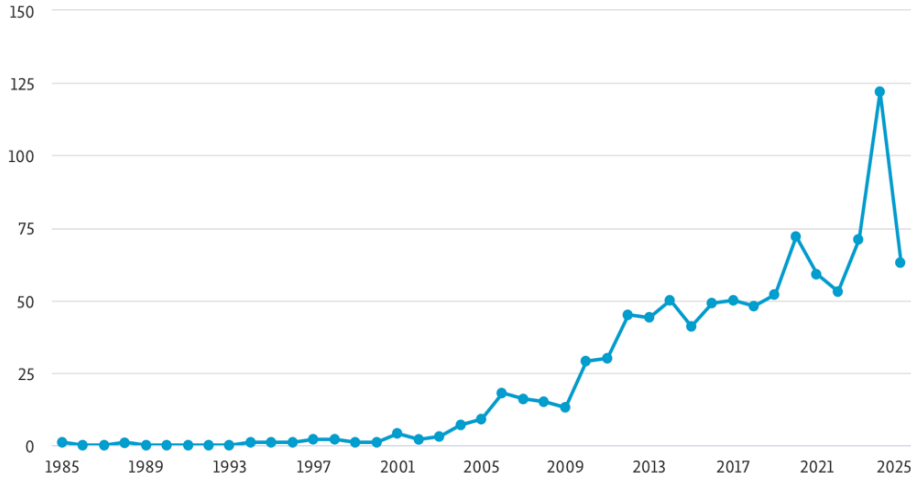
Bu çalışma, Scopus veri tabanı üzerinden, “iranian cinema” anahtar kelimesi doğrultusunda “all fields” / tüm alanları kapsayacak şekilde bulgularan 976 çalışma verisinin kapsamlı bibliyometrik analizini paylaşmaktadır. Çalışma kapsamını çerçevelemek için -nicel kriterler bakımından sosyal bilimler alanında en yoğun ölçülebilir veri havuzuna sahip olması nedeniyle- Scopus veri tabanı tercih edilmiştir. Dünya ekseninde özgün sinema anlayışı ile dikkatleri üzerine çeken, ciddi bir kamuoyu ilgisinin yanı sıra seçkin festival programları tarafından da özel bir ilgi ile takip edilen İran Sinemasının akademik alandaki eğilimlerini incelemek, uluslararası alanda üretilen verilerin derinlikli analizini sunmak çalışmanın ana amacını oluşturmaktadır. Bu bağlamda İran sineması üzerine yapılan uluslararası akademik çalışmalarda eğilimler üzerinden; yıllara, ülkelere, yazarlara, kurum ve kuruluşlara organizasyonlara bağlı olarak değişen perspektif ortaya konulmaya çalışılacaktır. Analiz verilerinin ortak ilişkisel ağlarını tespit etmek adına çalışmada bibliyometrik veri analizi yöntemine başvurulacaktır. Daha yüksek atıf oranlarına ve toplam bağlantılara sahip ilgili yayınların ülke, yazar, kuruluş ve kelime grupları bakımından görsel ağ haritalarını paylaşmak; alandaki düşünsel iklimin nasıl, hangi sahadan, kimler tarafından biçimlendiğini saptamak adına geniş bir imkân sağlayacaktır. Literatürdeki genel yönelimleri, veri setleri arasındaki ilişkileri ve yeni araştırma alanlarının tasnifini içeren bu sistematik çalışma; görsel haritalar aracılığıyla konunun akademik yayın faaliyetleri açısından nasıl değerlendirildiğini deşifre etmeye çalışacaktır.

Bu doğrultuda biçimlendirilen araştırmanın başlangıç aşamasında, 10.06.2025 tarihinde Scopus veri tabanı üzerinden “iranian cinema” anahtar kelimesi doğrultusunda erişilen 976 çalışma verisi, yayın türlerine göre sınıflandırılmıştır. Buradan hareketle: 402 makale, 251 kitap bölümü, 248 kitap, 54 inceleme, 12 editoryal değerlendirme, 5 konferans bildirisi, 2 note, 1 kısa anket verisine ulaşıldığı kaydedilmiştir. Konuya ilişkin erişilen yayınların 951’inin İngilizce, 9’unun Fransızca, 6’sının İspanyolca, 3’ünün Farsça, 2’sinin Portekiz dillerinde yayımlandığı gözlemlenmiştir. Ayrıca İtalyanca, Rusça, Danca, Malayca, Lehçe ve Çince dillerinde de birer yayına rastlanmıştır. Ülke bazlı yayıncılıkta öne çıkan ülkeler arasında ise: ABD 260, İngiltere 160, İran 109, Avustralya 57, Kanada 43, Hindistan 22, İspanya 19, Almanya 19, Türkiye 17, İsveç ve Fransa 15 yayın ile konuya ilişkin akademik alanı biçimlendiren ülkeler arasında listelenmiştir. Yazarların bağlı oldukları organizasyonlar, kurum/kuruluşlar arasında ise: Tahran Üniversitesi 21, Meşhed Ferdowsi Üniversitesi 15, Sidney UNSW 15, Austin Teksas Üniversitesi 14, Londra Üniversitesi 13, Glasgow Üniversitesi ve Londra SOAS Üniversitesi 12, Columbia, Toronto, Monash Üniversiteleri ise 11 yayınlı öne çıkan üniversiteler arasında izlenmiştir. Buradan hareketle “İranian cinema” anahtar kelimesi etrafında bulunan tüm araştırma verilerinin

referans oranları ortak yazarlık, atıf ilişkileri bakımından görsel olarak haritalandırılmış ve betimsel analiz yöntemiyle tüm veriler ve haritalar yorumlanmıştır.

Yıllara göre İran Sineması alanındaki bilimsel çalışmaların üretim akışını gösteren grafik aşağıda gösterildiği gibidir.

Şekil 1.Çalışmaların üretim yılları

Şekil 1’den de anlaşılacağı üzere özellikle 2005 yılı sonrası dönemde İran sinemasına olan akademik ilgi, üretilen yayınların sayısı kademeli olarak artma eğilimindedir. “Ana akım, devrim öncesi İran sineması, esas olarak sanatsal değerden yoksun ve en önemlisi içerik olarak apolitik olarak algılanmıştır” (Reza-Sadr 2006) Yirmi birinci yüzyılda ise özellikle Batı dünyasındaki yeni düşünsel sorgulamaların, çok sesli arayışların da etkisiyle; akademik yayıncılık faaliyetlerinde de belirgin bir değişim gözlenmeye başlanmıştır. Bu dönem bilhassa medya ve kültür anlatılarında farklı yaklaşımların değeri öne çıkmaya başlamış ve özgünlüğünü ortaya koyan, ulus sinema gelenekleri daha yakından, kendi kültürel kodları dâhilinde değerlendirilmeye başlanmıştır. Dolayısıyla bu grafik; özellikle 2000 sonrası dönemde İran sınırları içerisinde ve ulus ötesinde İran sinemasına yönelik ilginin- ağırlıklı olarak festival programlarında ses getiren filmler olsa da- yalnızca bununla sınırlı kalmadığını da göstermektedir. Çalışma vasıtasıyla da izlenen niceliksel artışı değerlendirmek; İran sinemanın devrim öncesi ve sonrası yaşadığı yapısal kırılmaların analizi ile mümkün görünmektedir. Bu bağlamda kavramsal çerçeve sinemanın bir Batı sanatı olarak İran’a girişi, İran sinemasının erken dönem uluslararası festivallerdeki görünümü, Hollywood başta olmak üzere Batı sinemasıyla kurulan etkileşimlerini değerlendirmektedir.

Kavramsal Çerçeve

İran Sinemasının Endüstriyel ve Akademik Kurumsallaşma Süreçleri

Bir ülke sinemasını incelemek, onun küresel bağlamla kurduğu ilişkiyi anlamayı gerektirmektedir. Bu bakımdan İran sinemasının uluslararası festivallerde ve akademik literatürdeki görünürlüğü önem taşır. Bibliyometrik analiz bulgularını kavramsal olarak yorumlayabilmek amacıyla İran’da sinemanın gelişimine odaklanmak hem akademik yayın faaliyetleri hem de sinemanın endüstriyel boyutları açısından önemli görülmektedir. Kuruluşundan itibaren siyasal kırılmalara, ideolojik müdahalelere, teknik yetersizliklere, yabancı filmlerin gişe baskılarına ve sinemacıların sansür mekanizmalarına direnen bir ülke sinemanın akademik yansımaları da endüstriyel alandan bağımsız düşünülemez.

Batılılaşma, modernleşme, devrim, savaş, sansür, toplumsal cinsiyet, gündelik yaşam, ahlaki dilemma ve kültürel temsil tartışmalarını sıklıkla gündemine alan ve perdede temsilini sunan bu benzersiz sinema anlayışı; kendine has anlatı yapısıyla, dünya sinemaları ve seyirci toplulukları tarafından da ilgiyle takip edilmektedir. İran’da yerli sinema lokal gerçekliklerden beslenirken evrensel insani değerlerle de temas kurabilmiş, güçlü bir sinema pratiğini bu sayede muhafaza edebilmiştir. İran Yeni Dalgasıyla birlikte gelişen; taşra, yoksulluk, kimlik bunalımı, yabancılaşma, çocukluk, kadın ve gündelik hayat gibi temalar; estetik, dramatik yönden güçlü bir sinema anlayışını var etmiştir. Devrim sonrasında değişen ideolojik ve kurumsal çerçeveye rağmen sinema alanının üretkenliğini koruması, İran sinemasının baskı koşulları içinde dahi yeni anlatım imkânları geliştirebildiğini ispatlamıştır. Bu bakımdan İran Sineması’nın yalnızca ulusal ölçekte değil, uluslararası sanat sineması içinde de ayrıcalıklı bir konuma yükselmiş olması hikâye anlatımı açısından benimsediği tutarlı, uzun vadede izlenen eğilimler nedeniyledir.

İran’da sinema sanatının başlangıcı, 1900 yılında Mozaffar ad-Din Shah’ın Paris gezisi sırasında, fotoğrafçısı Mirza Ebrahim Khan Sahaf Bashi’nin edindiği Gaumont marka kamerayla çektiği görüntülere dayandırılmaktadır (Dabaşı, 2013, s.1). Bu erken kayıtlar, İran Sinema tarihinin başlangıcının dünya sinema tarihinin başlangıcı ile neredeyse eş zamanlı olduğunu göstermektedir. İran’da da sinema başlangıçta saray ve çevresi tarafından benimsenmiştir. Ancak bu yeni sanatın toplumun bir parçası haline gelmesi, dünyanın çeşitli noktalarında gözlemlendiği gibi İran toplumunda da gecikmemiştir. İran’da halka açık olarak yapılan ilk film gösterimi 1904 yılında Tahran’da Mirza Ebrahim Khan Sahaf Bashi tarafından gerçekleştirilmiştir. Ancak siyasi faaliyetleri nedeniyle bu gösterim süreklilik kazanamamıştır. Sinema işletmeciliği ancak 1912 yılında Ermeni asıllı İran vatandaşı Ardeşir Han’ın girişimleriyle yeniden organize edilebilmiş ve ticari bir kimlik kazanmıştır (Parhami, 1999). İran’ın ilk uzun metrajlı yerli filmi olarak kabul edilen Abi ve Rabi adlı yapım ise Moskova’da sinema eğitimi almış Ermeni göçmeni olan Ovans Oganyans tarafından çekilmiştir (Aktaş, 2015, s.23-24). Benzer şekilde, ilk Farsça sesli film olan Lor Kız (Dokhtar-e Lor, 1933) hikâyesi İran’da geçmesine rağmen Hindistan’da çekilmiş ve oyuncu kadrosu orada yaşayan İranlı göçmenlerden oluşturulmuştur (Decherney, P., & Atwood, B., 2015, s. 1). Bu ilk denemeler daha çok azınlıklar tarafından bireysel çabalarla sürdürülmüş, sinema ulusal bir endüstriye dönüştürülebilmiştir.

Bu erken dönem girişimlerin ardından, Pehlevi yönetiminin benimsediği Batılılaşma politikaları sinemanın Batı etkisinde şekillenmesine yol açmıştır. Özellikle 1936-1947 yılları arasında yerli film üretimi tamamen durmuştur. Bu dönem İran sineması tarihinde “verimsiz bir on yıl” olarak kayıtlara geçmesine neden olmuştur. Scopus verilerine göre bu yıllara ait yayın sayısı sınırlı olduğu anlaşılmaktadır (Şekil 1). Bu durumun, dönemin film üretiminin ulusal bir sinema dili oluşturamamasıyla ilişkili olduğu değerlendirilmektedir. Dolayısıyla İran sineması henüz uluslararası akademik ilginin odağı haline gelmemiştir. Bu dönemde İran sinema pazarında Hint ve Mısır film senaryolarından uyarlanan romantik ya da aksiyon ağırlıklı, teknik kalite, dekor, ışık ve oyunculuk açısından düşük düzeyli yapımlar ortaya çıkmıştır. Bu tür filmler Film-farsi olarak adlandırılmıştır (Poudeh ve Shirvani, 2008, s. 324; Aktaş, 2015, 30; Parhami, 1999; Yorgancılar, 2020).

İran sineması ilk yıllarında küresel popüler eğilimlerin etkisiyle şekillenmiş ve melodram türündeki yapımlarla devam etmiştir. Ancak 1960’lı yılların sonlarında literatürde “İran Yeni Dalgası” olarak kavramsallaştırılan yeni bir akım ortaya çıkmıştır. Bu akımı benimseyen yönetmenler, dünya sinemasının prestijli akımlarıyla entelektüel bir bağ kurmuşlardır. Fransız Yeni Dalgası, İtalyan Yeni Gerçekçiliği ve İran’ın klasik edebiyatından ilham alarak modern sinema hareketini başlatmışlardır (Laleh, 2015, s.138) Bu akıma ait filmler genellikle profesyonel olmayan oyuncuların yer aldığı ve gerçek mekânlarda çekilen yapımlardır. Yalın anlatım biçimi, uzun plan kullanımı ve final sahnelerindeki dondurulmuş kare uygulaması bu üslubun özellikleri arasında yer almaktadır (Soleimanzadeh H., ve Sarsangi, M., 2017, s. 85).

İran sinema tarihçileri arasında, İran Yeni Dalgası olarak tanımlanan bu sinemasal eğilimin Dariush Mehrjui'nin *İnek* (Gav, 1968) adlı filmiyle başladığı kabul edilmektedir (Poudeh ve Shirvani, 2008: 326). Bu akımın fitilini ateşleyen ve başka filmlerin perdede görülmesinin önünü açan *İnek* (Gav) filmi, uluslararası festivallerde kazandığı ödüllerle İran sinemasına yönelik küresel ilginin temelini atmıştır. Bu küresel ilgi doğrultusunda hem uluslararası akademik çevrelerde hem de İranlı akademisyenler tarafından dönemin sinema anlayışına yönelik çalışmaların yapıldığı görülmektedir (Şekil 4).

1960'ların sonunda filizlenen bu sanatsal uyanış 1979 yılında gerçekleşen Devrim ile keskin ve yapısal bir kırılmaya uğramıştır. İran'ın siyasal, toplumsal ve kültürel yapısında bir dönüşüm başlamıştır. Devrimin ilk yıllarında sinema, yeni düzenin ideolojik yönelimi doğrultusunda yeniden biçimlenmeye başlamıştır (Soleimanzadeh & Sarsangi, 2017, p. 84, Acar& Çanakçı 2020). Sinemadaki bu değişim akademik çalışmalara da yansımıştır. Scopus veri tabanı üzerinden elde edilen bibliyometrik haritada 'censorship' ve 'İslam' kavramlarının yazarlar tarafından yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu durum, akademik çalışmaların devrim ve sinema ilişkisine odaklandığını göstermektedir (Şekil 2). Dönemin filmleri incelendiğinde, Laleh, devrim sonrası sinemayı dört ayrı döneme ayırmaktadır. Devrimci filmler, savaş filmleri, İslam ideolojisine bağlı devrim filmleri ve sanatsal filmler olarak sınıflandırmaktadır (2015, s.139-140).

Devletin sinema politikalarını yeniden yapılandırmasıyla tematik çeşitlenme ve kurumsallaşma süreci başlamıştır. 1982 yılında Farabi Sinema Vakfı'nın kurulmasıyla devrim sonrası İran sinemasının ikinci dönemi başlamıştır (Aktaş, 2015, s. 47). Vakıf film üretimi, uluslararası film pazarlarında İran sinemasının tanıtımı, gösterimlerin planlanması görevlerini üstlenmiştir. Ayrıca İran'da düzenlenecek Fajr Film Festivali ile İran film pazarının düzenlenmesinden sorumlu olmuştur (Démy-Geroe, 2014, s.248). Farabi Vakfı'nın çalışmaları sonucunda, devrim sonrasında yurt dışında gösterilen ve uluslararası ilgi uyandıran ilk film Amir Naderi'nin *Koşucu* (Davandeh, 1984) adlı yapımı olduğu kaydedilmiştir. Film, 1985 Nantes Üç Kıta Festivali'nde büyük ödüle layık görülmüştür. İran sinemasının uluslararası alanda ilgi görmesinde öncü ve tetikleyici bir gelişme olarak değerlendirilmiştir (Gow, 2005, s.142; Langford, 2019).

1990'lı yıllarda İran sinemasının uluslararası görünürlüğü daha da artmıştır. Özellikle Abbas Kiarostami'nin *Kirazın Tadı* (Ta'm-e Guilass, 1997) adlı filminin öne çıktığı görülmektedir. Kiarostami, İran sinemasının gerçeklik arayışının uluslararası alanda tanınmasını sağlamıştır. Yönetmen, 1990'lı yıllarda uluslararası sanat sinemasında önde gelen auteur isimlerinden biri olarak kabul edilmiştir. Abbas Kiarostami'nin bu başarısının akademik literatüre de yansıdığı tespit edilmiştir. Akademik literatürde yönetmenin hayatına ve filmlerine yönelik çalışmaların yoğun olduğu görülmektedir (Şekil 2). Yönetmen filmlerinde biçimsel açıdan ölçülü, estetik olarak sinemasal ve derin biçimde İran'a özgü filmler üretmiştir (Tay, 2007, s.248). Dolayısıyla İran sineması, bu dönemde biçimsel sadeliği, insani derinliği ve kültürel özgünlüğüyle uluslararası sanat sineması içinde bir konum edinmiştir. Bu dönemde İran sineması üzerine yapılan uluslararası akademik çalışmaların da arttığı görülmektedir. Bibliyometrik verilere göre de özellikle 1990'lı yıllardan itibaren akademik çalışmaların yoğun bir şekilde arttığı görülmektedir (Şekil 1).

İran sinemasının estetik ve insani yönelimi zamanla toplumsal meselelerin sinemadaki yansımalarını da çeşitlendirmiştir. Özellikle Devrim sonrası sinemada kadın temsiliinde değişim görülmektedir. Bu değişimi takip etmek açısından Mohsen Makhmalbaf sineması önemli örneklerden biridir. Yönetmen, devrimin ilk yıllarında kadının sinemada yer almasının sınırlandırılması gerektiğini savunmuştur. Sonraki yıllarda bu yaklaşımı değiştirmiş, kadın karakterlere daha yapıcı ve olumlu roller vermeye başlamıştır. Özellikle senaryosunu yazdığı ve kızı Samira Makhmalbaf'ın yönettiği *Elma* (Sib, 1997) filminde, kadınların kapatılması ve görünmez

kılınmasına yol açan kültürel anlayışı eleştirmektedir. Film, genç kızların ve kadınların toplumsal yaşama aktif biçimde katılma isteklerini dile getirir. Bu film Makhmalbaf'ın kadının kamusal alandaki varlığına dair düşüncelerindeki değişimi de açık biçimde ortaya koymaktadır (Aktaş, 2015, s.208-212). Toplumsal cinsiyet konularına yönelim bibliyometrik analizde de gözlemlenmektedir. Janet Afary'nin *Sexual Politics in Modern Iran* [Modern İran'da Cinsel Politika] adlı eseri ortak atıf haritasının merkezinde yer aldığı tespit edilmiştir (Şekil 6). Bu yönelimi destekleyen bir diğer veri ise akademik çalışmalarda 'gender' kelimesinin kullanımının artış göstermesidir (Şekil 2). Janet Afary'nin eserinin referans kaynak olarak kullanımı ile 'gender' kelimesinin sık kullanımı arasında anlamlı bir paralellik görülmektedir.

2000'li yıllara kadar siyasal ve toplumsal değişimlere paralel şekillenen İran sineması, 2000 sonrası sinema dili ve kimliği bakımından kurumsallaşmıştır. Uluslararası festivallerde tanınan ve diğer ülke sinemaları arasında kendinden söz ettiren fenomen bir yapıya dönüşmüştür (Awla ve Kasap, 2015, s. 1420). Nitekim bu yükseliş akademik çalışmalar üzerinden de izlenebilmektedir. Keza İran sineması hakkında yapılan yayımların 2000 sonrasında günümüze kadar artarak devam ettiği gözlemlenmiştir. (Şekil 1).

Son dönemde İran filmleri evrensel insani duygulara odaklanan temalar geliştirmiştir. Bu eğilimin en önemli örneklerinden biri olan Asghar Farhadi'nin uluslararası başarı kazanan *Bir Ayrılık* (Cüdayi-i Nadir ez Simin, 2011) ve *Satıcı* (Füruşende, 2016) adlı filmleridir. Her iki yapımda Oscar ödülleri dâhil olmak üzere en prestijli uluslararası ödülleri kazanmıştır. (Diker, 2018, s. 109). Keza yine yönetmenin filmleri uluslararası akademik çalışmaların da konusu haline gelmiştir (Şekil 2). Bu durum yönetmenlerin uluslararası festivallerde gösterdikleri başarıların akademik literatüre de yansıdığını göstermesi bakımından önemlidir. Sonuç olarak İran sinemasının bu başarısı Batı merkezli festivallerde elde edilen görünürlükle paralel biçimde, akademik çevrelerde de yoğunlaşmış, bilimsel üretime yansımıştır.

Yöntem

Bibliyometrik yöntem; kayıt altındaki veriler üzerinden, konuya ilişkin akademik alandaki genel eğilimlerin görsel haritalar ve tablolar üzerinden incelenmesine dayanan bilimsel araştırma yöntemidir (De Bellis, N. 2009; Rehn, C., Gornitzki, C. vd. 2014; Karagel, H. 2021; Geçimli & Köksal 2023; Baysal, 2023; Arıcan Kaygusuz, 2025). Yöntem, bilimsel çalışmaların grafiksel yorumuna göre nicel ve nitel değerlere göre akademik çalışmalarda literatürü çerçevelemek için kullanılan etkili bir bilimsel araştırma tekniklerinden biridir. Bu yöntem bilimsel iletişimin yapısını ve sürecini incelemek için veri sunar (Merediz-Solà & Bariviera, 2019). Araştırmacıların konu hakkında güçlü gözlemlerde bulunmalarına ve uluslararası boyutları ile akademik alandaki gelişmeleri çerçeveledirmelerine olanak sağlar.

Çalışmaların bibliyometrik veri setleri, atıflar, yazarlar, çalışma başlıkları, ülkeler, kuruluşlar, kelime grupları ve yazarların bağlı olduğu derneklerden oluşmaktadır. Bibliyometrik yöntem çalışma verilerinin değerlendirilmesi; verilerin yıl, yazar(lar), ülke, atıf oranları ve en çok kullanılan anahtar kelime bulutu kümelerine göre görselleştirilmesi, araştırma konusunun yıllar ve dönemler boyunca nasıl değiştiğini gözlemlemek ve kaydetmek anlamında derin bilgi sistemlerine erişim imkânı sağlamaktadır. Bu yöntemi takip eden çalışmalar, diğer araştırmacılar adına literatürdeki genel yönelimlere ilişkin araştırma bulgularını nicel değerlerle tanımlamak ve araştırma verilerini çerçevelemesi bakımından önemlidir. Bu çalışmada İran sineması başlığı altında ele alınan temel konuların içeriksel olarak hangi temaları barındırdığını, sık kullanılan kelime gruplarının neler olduğunu tespit etmek; alandaki eğilimlerin, ihmal edilen kör noktaların, boşlukların hangi alanda yoğunlaştığını anlamak ve gelecek çalışmaların seyrini kurgulamak adına önemli görülmektedir.

Çalışmada bibliyometrik analiz verilerine ulaşmak adına; 10.06.2025 tarihinde Scopus veri tabanı üzerinden "iranian cinema" anahtar kelimesiyle "tüm alanlar" seçimi doğrultusunda

tarama başlatılmıştır. Taramanın tek bir anahtar kelimeyle sınırlandırılmasının nedeni, bilimsel güvenilirlik ve tekrarlanabilirlik ilkeleri doğrultusunda “Iranian cinema” anahtar kelimesinin araştırmanın kapsamını yeterli düzeyde temsil etmesi ve veri doygunluğuna ulaşmayı mümkün kılmasıdır. Veri tabanı olarak Scopus’un tercih edilme nedeni ise; sosyal bilimler alanına dönük çalışma setlerini niceliksel bakımından daha yoğun şekilde içermesi nedeniyledir. Söz konusu taramanın ardından “iranian cinema” anahtar kelime ile eşleşen ilk çalışmanın üretildiği 1985 yılı ile 2025 yılları arasında yayımlanmış 976 bibliyometrik analiz verisine erişim sağlanmıştır. Ulaşılan veri setleri görsel haritalama yapabilmek adına CSV dosya uzantısı olarak dışa aktarılmıştır.

Yayınların bibliyometrik verileri; yazar/yazarlar, çalışma başlıkları, dergi başlıkları, atıf sayıları, bağlantı linkleri, yazarların bağlı oldukları kurumlar, ortaklıklar, ülkelerden oluşmaktadır. Çalışmada araştırma verilerinin belirlenmesi ve sonuçlarının arasındaki ilişki ağının görselleştirmesi için VOSviewer 1.6.20 yazılımı kullanılmıştır. VOSviewer bibliyometrik ağlar oluşturmak ve görselleştirmek için kullanılan, akademik alanda yaygın, popüler bir yazılımdır. VOSviewer dışında Gephi, Leximancer gibi bibliyometrik yazılımlar da araştırmacılar tarafından sıklıkla kullanılmaktadır. Ancak VOSviewer paket yazılımının ücretsiz olması ve arayüz kullanımının nispeten daha rahat bir kullanım pratiğine sahip olması nedeniyle araştırmada tercih haline gelmiştir.

Araştırma Soruları

Araştırmada “İran Sineması konusuna ilişkin uluslararası bilimsel yayınların ülkelere, yazarlara, kaynaklara ve kuruluşlara göre bibliyometrik analizi nedir?” ana sorusuna bağlı olarak, aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

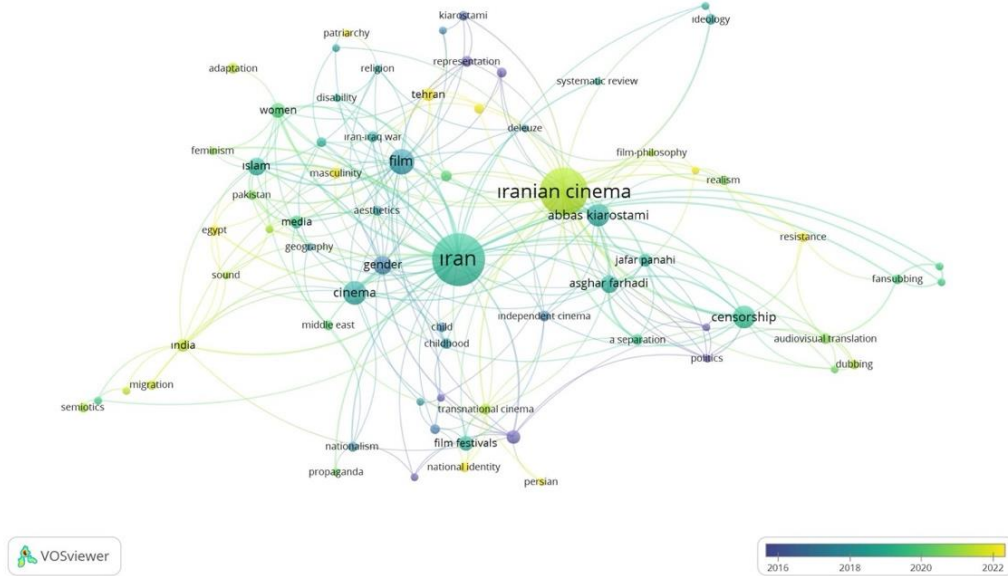
- Kelimelerin birlikte görülme analizinde öne çıkan kelimeler hangileridir?
- En çok atıf alan bilimsel çalışmalar nelerdir?
- Ülkelerin ortak yazarlık analizinde öne çıkan ve geride kalan ülkeler hangileridir?
- Belge sayısı, toplam bağlantı sayısı ve atıf oranları açısından hangi organizasyonlar ortak yazarlık analizinde öne çıkmaktadır.
- Kelimelerin birlikte görülme analizinde yoğun olarak izlenen kelimeler hangileridir?
- Belgelerin bibliyografik bağlantı analizinde öne çıkan yayınlar hangileridir?
- Kaynakların atıf analizi ve dil faktörünün akademik yayınlar üzerindeki etkileri nelerdir?
- İran Sineması’nın Sinema endüstrisindeki karşılığı ile akademik alandaki karşılığı arasında nasıl bir ilişki söz konusudur?

Bulgular

Kelimelerin Birlikte Görülme Analizi (Co- Occurrence, Author Keyword)

Bu analizde analiz türü olarak “co-occurrence” (eş-görünüm), analiz birimi olarak ise “author keywords” (yazar anahtar kelimeleri) seçilmiştir. Veri setinde yer alan 1.504 farklı yazar anahtar kelimesinin kullanım sıklıkları ve birbirleriyle olan ilişkilerini daha görünür hâle getirmek amacıyla, en az üç farklı çalışmada kullanılan anahtar kelimeler analiz kapsamına alınmıştır. Bu eşik değeri doğrultusunda 73 anahtar kelime belirlenmiş ve söz konusu kelimelerin birlikte kullanım sıklıkları ile aralarındaki ilişkiler görsel harita üzerinden incelenmiştir.

Şekil 2. Kelimelerin birlikte görülme haritası

1.504 analiz birimi üzerinden gerçekleştirilen bu haritalamada; 10 farklı küme, 252 bağlantı ve 353 toplam bağlantı gücü tespit edilmiştir. İran sineması araştırmalarında kullanılan kavramların tek bir tematik eksen etrafında yoğunlaşmadığı, farklı ancak birbiriyle ilişkili araştırma yönelimlerinin bulunduğu gözlemlenmiştir. 10 farklı kümenin oluşması, alanın kavramsal açıdan çeşitlenmiş bir yapı sergilediğine işaret ederken, 252 bağlantı ve 353 toplam bağlantı gücü, söz konusu temaların birbirinden tamamen bağımsız olmadığını ortaya koymaktadır.

Anahtar kelime kullanım sıklıkları incelendiğinde, “İran” 60 tekrar ile belirgin biçimde öne çıkarken, “Iranian cinema” 51 tekrar ile ikinci sırada yer almaktadır. Bu iki kavramın yüksek kullanım sıklığı, araştırma alanının temel kavramsal merkezinin İran ve İran sineması ekseninde şekillendiğini göstermektedir. “Film” (18) ve “cinema” (16) anahtar kelimelerinin görünürlüğü ise İran sineması çalışmalarının daha geniş film ve sinema araştırmalarıyla ilişkili biçimde geliştiğini ortaya koymaktadır.

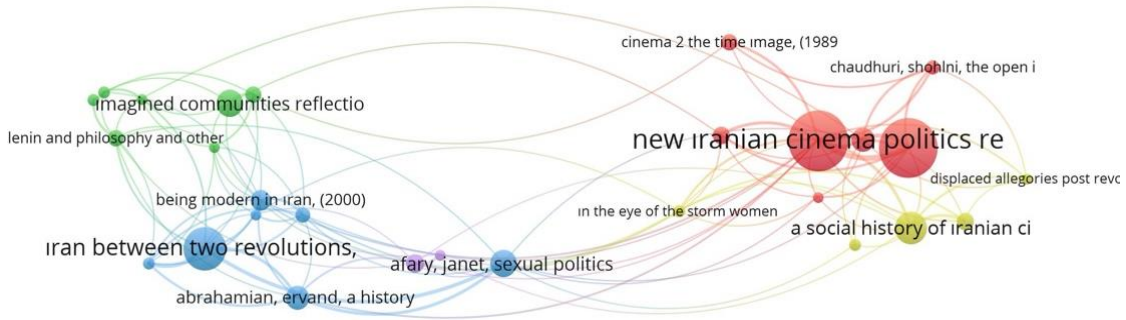
“Abbas Kiarostami” ve “censorship” anahtar kelimelerinin 15'er tekrar ile öne çıkması, alanın iki önemli araştırma yönelimini görünür kılmaktadır. Kiarostami'nin yüksek kullanım sıklığı, İran sinemasında yönetmen ve auteur merkezli çalışmaların önemini gösterirken, “censorship” kavramı sinemasal üretimin politik ve kurumsal koşullarının da araştırma alanında belirgin bir yer tuttuğuna işaret etmektedir. “Gender” (11), “Asghar Farhadi” (10) ve “Islam” (10) ise toplumsal cinsiyet, çağdaş yönetmen çalışmaları ve din-kültür ilişkilerinin diğer önemli tematik eksenleri oluşturduğunu göstermektedir.

Bu bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde, İran sineması literatürünün ulusal sinema, film ve sinema çalışmaları, auteur sineması, sansür, toplumsal cinsiyet ve din gibi farklı eksenlerin kesişiminde şekillendiği görülmektedir. Dolayısıyla eş-görünüm haritası, İran sineması araştırmalarının yalnızca estetik ve anlatısal boyutlarla sınırlı kalmadığını; politik, toplumsal ve kültürel bağlamları da içeren çok boyutlu bir araştırma alanı oluşturduğunu ortaya koymaktadır.

Alıntılanan Kaynakların Ortak Atıf Analizi

Çalışmanın bu aşamasında 5241 farklı analiz birimi, verisine hakimiyet sağlayabilmek adına 10 atıf alan çalışma özelinde çalışmanın sınırları daraltılmıştır. Uygulanan bu atıf eşiği, veri setinin niceliksel bütünü daraltarak daha yüksek akademik etkiye sahip çalışmaların oluşturduğu yapının ortaya çıkarılmasını sağlamıştır. Bu sınırlandırma sonucunda 28 analiz ögesi üzerinden gerçekleştirilen ağ haritalamasında 5 küme, 9.078 bağlantı ve 212 toplam etkileşim gücü tespit edilmiştir.

Şekil 3. Alıntılanan kaynakların ortak atıf haritası

Antropolog Richard Tapper'ın *The New Iranian Cinema: Politics, Representation and Identity* [Yeni İran Sineması: Siyaset, Temsil ve Kimlik] kitap çalışması 52 atıf ile 51 bağlantı gücüyle birinci sırada haritalanmıştır. İran çalışmaları ve karşılaştırmalı edebiyat alanında Columbia Üniversitesi'nde profesör olarak çalışmakta olan İran kökenli Amerikalı yazar Hamid Dabashi'nin *Close Up: Iranian Cinema, Past, Present, and Future* [Yakından Bakış: İran Sineması, Geçmiş, Bugün ve Gelecek] kitap çalışması ise 51 atıf 35 erişim gücü ile ikinci sırada izlenmiştir. İranlı-Amerikalı Orta Doğu tarihçisi Ervand Abrahamian'ın 1982 tarihli *Iran Between Two Revolutions* [İki Devrim Arasındaki İran] kitap çalışması da 37 atıf, 31 bağlantı gücü ile görsel haritada yerini almıştır. Yine Amerika'da Northwestern Üniversitesi'nde araştırmacı olarak görev yapan İran kökenli yazar, film yapımcısı Hamid Naficy'nin 2011 basım tarihli *A Social History of Iranian Cinema* [İran Sinemasının Sosyal Tarihi] adlı kitap çalışması 28 atıf 19 bağlantı gücü ile kaydedilmiştir. İran kökenli Fransız akademisyen, Antropolog Fariba Adelkhah *Being Modern in Iran* [İran'da Modern Olmak] adlı kitap çalışması da 18 atıf 21 bağlantı gücü ile haritalanmıştır. Janet Afary'nin *Sexual Politics in Modern Iran* [Modern İran'da Cinsel Politika] adlı kitap çalışması 123 atıf, 19 bağlantı gücü ile kaydedilmiştir.

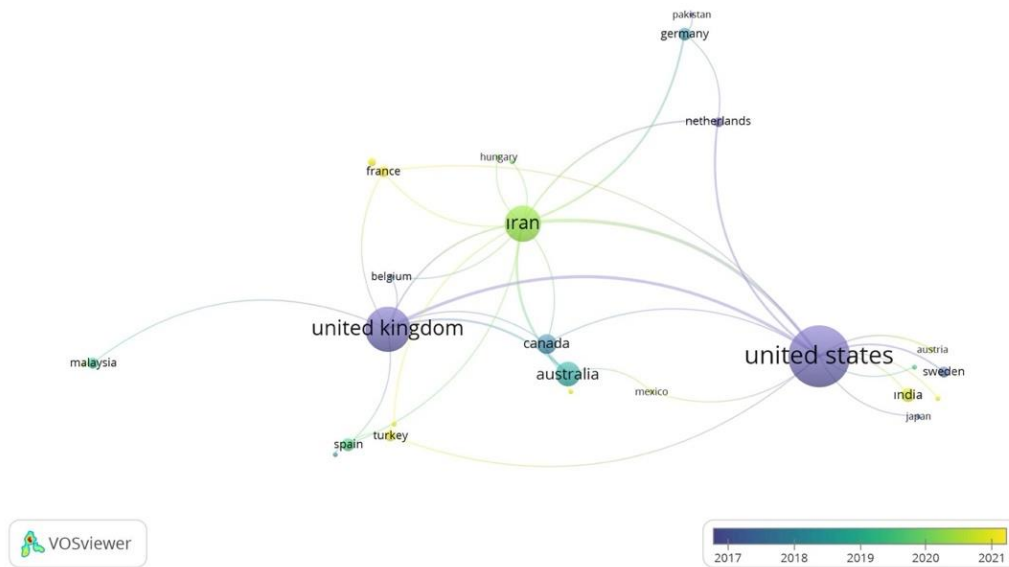
Görsel haritada öne çıkan çalışmaların tamamının kitap formatında olması dikkat çekici bir bulgu olarak değerlendirilebilir. Bunun yanı sıra, söz konusu çalışmaların yazarlarının önemli bir bölümünün İran kökenli olmakla birlikte akademik faaliyetlerini İran dışında, özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'daki üniversitelerde sürdürmeleri, İran sineması ve İran toplumuna ilişkin akademik üretimin önemli ölçüde diaspora araştırmacıları tarafından gerçekleştirildiğine işaret etmektedir. Bu durum, İran sinemasının yalnızca sinema çalışmaları

bağlamında değil; tarih, antropoloji, siyaset, toplumsal cinsiyet ve İran çalışmaları gibi disiplinlerarası alanların kesişiminde ele alındığını da göstermektedir.

Ülkelerin Ortak Yazarlık Analizi

İran sinemasına yönelik ülkelerin ortak yazarlık ilişkilerini gösteren görsel ağ haritasını ortaya koyabilmek için; ülkelerin ortak yazarlık ilişkileri aracılığıyla en az bir yayın üretmeleri ve ilgili yayından da en az bir atıf almış olmaları kısıtlanmasına başvurulmuştur. Bu kapsamda 46 ülkenin verisine ulaşılmış ve VOSviewer programının yönlendirmesiyle, aralarında yayıncılık faaliyeti bakımından somut bir ilişki ağının saptanabildiği 27 ülkenin verileriyle görsel ağ haritaları oluşturulmuştur. Analiz birimi 27 ülkeyi baz alan bu haritada; toplam 9 küme, 40 etkileşim ve 65 toplam etkileşim gücü kaydedilmiştir.

Şekil 4. Ülkelerin ortak yazarlık haritası

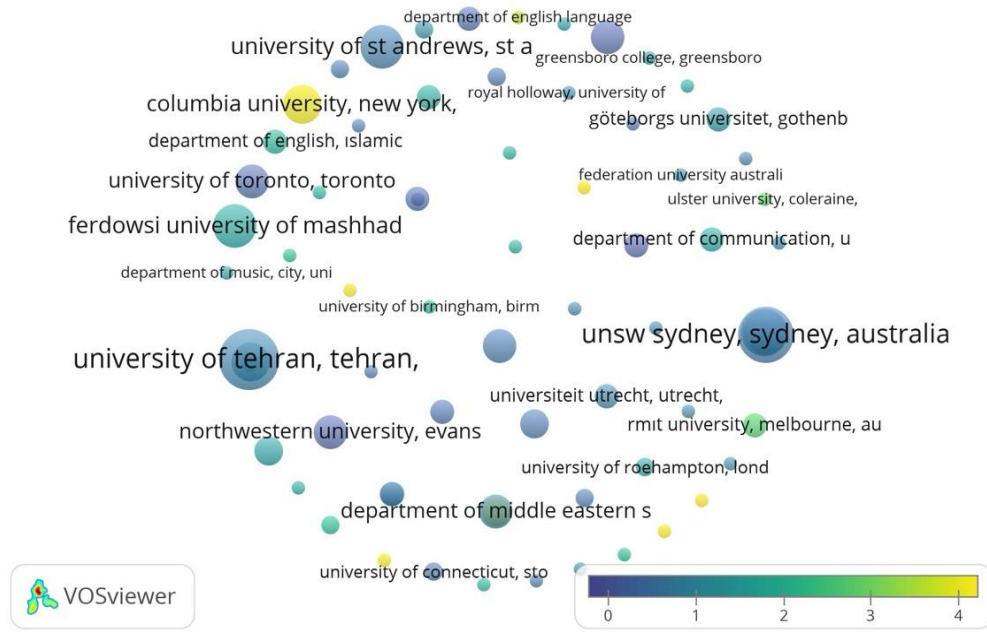
Alana kazandırdığı 252 yayın ile, konuya ilişkin en fazla yayın faaliyeti yürüttüğü tespit edilen ABD; toplamda 2573 atıfa erişerek, 29 toplam etkileşim gücü ile lider ülke konumunda öne çıkmaktadır. Toplam etkileşim gücü 16 olan İngiltere ise ürettiği 153 çalışma ile 1545 atıf elde etmiştir. ABD ve İngiltere'nin ardında gelen İran ise: kendi ulus sinemasına dair ürettiği 108 çalışmadan sadece 371 atıf ve 26 etkileşim gücü sağlayabilmiştir. Son yıllarda özellikle ABD, İngiltere ve Türkiye ile ortak yazarlık ilişkilerinin olduğu tespit edilebilmektedir. Avustralyalı yazarlar ise 58 çalışma ile 401 atıf, 10 etkileşim gücü elde etmişlerdir. Kanadalı yazarlar da yayımladıkları 40 çalışma 193 atıf ve 4 etkileşim gücü ile görsel haritada izlenebilmiştir. Ancak Kanada ve Avustralya söz konusu ortak yazarlık çalışmalarını 2020 yılı öncesi dönemde gerçekleştirmiştir. Son beş yıllık periyod içerisinde ülkelerin ortak yazarlık ilişkilerinde bir gerileme tespit edilmiştir.

Batı merkezli kurumlarda çalışan İranlı akademisyenler; örneğin Hamid Dabashi veya Hamid Naficy yüksek atıf sayılarına ulaştığı saptanmıştır. Ancak akademik üretimini İran'daki üniversitelerde sürdüren araştırmacıların uluslararası indekslerden biri olan Scopus'da atıflarının düşük olduğu da bulgular arasında kaydedilmiştir. Örneğin en çok yayın üreterek listenin başında yer alan Alireza Sayyad, Iran University of Art bünyesinde sinema üzerine çalışmalar

yürütmektedir. Benzer şekilde, Tahran'daki Tarbiat Modares Üniversitesi bağlantılı Javad Nematollahi, Sayyad ile ortaklaşa ürettiği yayınlarla literatüre katkı sunmuş, ancak bu üretim atıf sayılarına yansımamıştır. Javad Nematollahi ve Alireza Sayyad tarafından kaleme alınan *Flânerie, virtual-mobilized gaze and urban experience in Abbas Kiarostomi's The Experience* (1973) [Abbas Kiarostami'nin *The Experience* (1973) Filminde Flânörlük, Sanal-Hareketli Bakış ve Kent Deneyimi] makaleye bakıldığında da çalışmanın Abbas Kiarostami'nin 1973 yapımı *Tecrübe* (Tadjrebeh, 1973) filmini incelemekte olduğu görülmektedir. Filmin genç kahramanının kentsel deneyimini, özellikle Tahran'daki modernleşme ve tüketim kültürü bağlamında ele almaktadır (Nematollahi, J., & Sayyad, A 2024). İlgili çalışma auteur yönetmenlerden Abbas Kiyarüstemi'nin filmine odaklanmasına rağmen atıf sayısının düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda Batı merkezli çalışmaların İran sinemasına dair bilgi üretimini çerçevelediğini göstermektedir. Bu haritalama İran'ın içinden, yerel dinamiklere dâhil olan Masood Khoshsaligheh (Ferdowsi University of Mashhad), Morteza Yazdanjoo (Shahid Beheshti University, Tehran), Javad Nematollahi (Tarbiat Modares Üniversitesi) ve Alireza Sayyad (Iran University of Art) gibi akademisyenlerin her ne kadar derinlikli ve güncel konularda yayınlar üretseler de Scopus veri tabanında yer alan atıflarının Batılı çağdaşlarına oranla düşük etkileşim oranlarıyla izlenmekte olduğu vurgulamaktadır. Dolayısıyla bu tablo sadece bilimsel etkiyi değil, aynı zamanda akademik dünyada Batı merkezli bakışı ve yapısal eşitsizliği de haritalamaktadır.

Organizasyonların Ortak Yazarlık Analizi

Organizasyonlar arası ortak yazarlık ilişkilerine dair ağ haritasının oluşturulması amacıyla araştırma kapsamına giren 690 farklı organizasyon birimine ulaşılmıştır. Araştırma alanındaki kurumsal yapılanmayı ve organizasyonlar arasındaki akademik iş birliği örüntülerini daha görünür hâle getirmek amacıyla, en az iki çalışma yayımlayan ve bu çalışmalar üzerinden en az 10 atıf alan organizasyonlar dikkate alınarak veri setinde bir daraltmaya gidilmiştir. Bu kriterler doğrultusunda 71 gözlem birimine ulaşılmıştır. Ancak program tarafından oluşturulan bağlantı ölçütleri sonucunda, aralarında belirlenebilir bir ilişki bulunan 10 organizasyon görsel haritada yer almıştır.

Şekil 5. Organizasyonların ortak yazarlık haritası

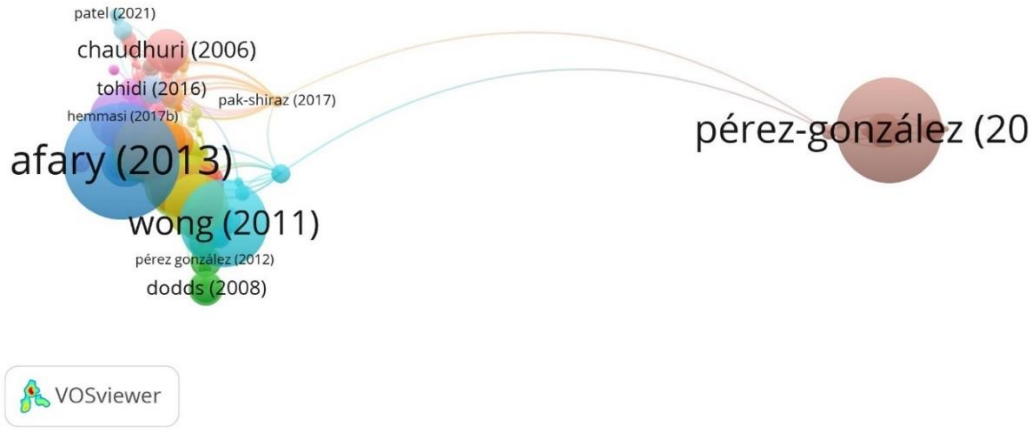
Görsel haritada yer alan 690 organizasyondan 71'inin belirlenen yayın ve atıf eşiklerini karşılamasına rağmen, yalnızca 10 organizasyonun ağ içerisinde görünür bir bağlantı oluşturması, araştırma alanındaki kurumsal ortak yazarlık ilişkilerinin sınırlı ve seçici bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Kurumsal üretim hacmi ve atıf etkisi birlikte değerlendirildiğinde, Tahran Üniversitesi araştırmacıları tarafından üretilen 12 çalışmanın toplam 79 atıf aldığı görülmektedir. Bu sonuç, Tahran Üniversitesi'nin alanında hem yayın üretimi hem de atıf görünürlüğü bakımından öne çıkan kurumlardan biri olduğunu ortaya koymaktadır. Benzer biçimde, Sydney University bağlantısı ile üretilen 11 çalışma da toplam 46 atıf alarak, Tahran Üniversitesi'nin erişim gücünü takip etmiştir.

Görsel haritada öne çıkmayan ancak listede atıf gücü ile yer alan Lancaster Üniversitesi ise, yalnızca 6 çalışması ile 79 atıfa ulaşmayı başarmıştır. Ancak Tahran Üniversitesi'nin 12 çalışmayla ulaştığı 79 atıf sayısına, Lancaster Üniversitesine bağlı yazarlar tarafından üretilen 6 çalışma da ulaşabilmiştir. Dolayısıyla daha düşük yayın hacmine sahip oldukları için bu organizasyon/kurum, yüksek bir erişim ve görünürlük oluşturamamıştır. Bu bakımdan bu haritada yer alan veriler, kurumsal yayın hacmi ile akademik etki arasında doğrusal bir ilişkinin bulunmadığını göstermesi bakımından önemli çıktılar sunmaktadır.

Çalışmaların Bibliyografik Eşleşme Analizi

Bibliyometrik araştırmalarda, bibliyografik eşleşme analizi birbirinden bağımsız araştırmaların ortak atıf yaptığı çalışmaların görsel haritalarını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda 957 çalışma en az 3 atıf almış olma kısıtı ile 407 çalışma özelinde daraltılmıştır. Program 268 analiz birimi arasında anlamlı bir ağ haritası kurulabileceği doğrultusunda uyarıda bulunmuştur. Bu uyarı doğrultusunda görsel haritalandırma yapılmış ve haritada 17 küme, 1313 bağlantı, 1610 toplam bağlantı gücüne erişilmiştir. Bu ağ haritasında en yoğun bibliyografik eşleşme görülen yayınlar 278 atıf ile Afary (2013), 241 atıf ile Perez Gonzalez (2014), 178 atıf Wong (2011) ilk üçte sıralanan yayınlar olmuştur.

Şekil 6. Çalışmaların bibliyografik eşleşme haritası

Bu kümeleşmenin merkezinde yer alan ve en sık alıntılanan eser Janet Afary'nin *Sexual Politics in Modern Iran* [Modern İran'da Cinsel Politika] başlıklı çalışmasıdır. Afary; İran'da devletin evlilik ve kadın, yaşam biçimlerini engellemeye yönelik katı politikalarına rağmen, vatandaşların bu eğilimlere direndiğini ve kendi stratejilerini geliştirdiğini vurgular. Yazara göre, “özellikle küreselleşen bir çağda modernite, İran toplumu üzerinde kolayca geri döndürülemeyecek kalıcı bir etki bırakmıştır” (2013: 291). Eserin merkezi bir konumda yer alması, yalnızca sunduğu tarihsel verilerin zenginliğinden değil, aynı zamanda yazarın konuyu ele alış biçiminden de kaynaklanmaktadır. Yazar, İran'daki toplumsal değişimleri Batı'nın özellikle ilgi duyduğu temalar -evlilik, örtünme- ve Batılı kuramsal araçlar -Foucault, liberal feminizm- üzerinden ele almaktadır. Bu durumda eserin Batı akademisinin beklentileriyle örtüşmesini ve daha sık referans kaynak olarak kullanımının artmasını sağlamaktadır.

Kaynakların Atıf Analizi

Çalışmanın bu aşamasında, 288 analiz biriminden oluşan kaynak kümesi (Sources), araştırma alanının daha görünür ve etkili yayınlarını belirlemek ve veri setinin temel eğilimlerine daha yakından odaklanmak amacıyla en az beş atıf almış kaynaklarla sınırlandırılmıştır. Bu eşik değerinin belirlenmesiyle, veri setinde yer alan ancak henüz sınırlı düzeyde akademik görünürlüğe sahip kaynaklar analiz dışı bırakılmıştır. Bu sınırlandırma neticesinde alan içerisinde daha yüksek atıf etkisi oluşturan yayınların görünürlüğü mümkün kılınmıştır. Dolayısıyla bu aşamadaki analiz tamamen -literatürün niceliksel bütününden ziyade- alanın atıf bakımından öne çıkan ve bilgi üretiminde daha görünür hâle gelen yayınların kaynaklarına ilişkin bir gözlem sunmaktadır.

Beş atıf eşiği üzerinden gerçekleştirilen analiz sonucunda 12 analiz ögesi belirlenmiş, ancak bu ögeler arasında herhangi bir etkileşim ya da bağlantı ağı oluşmadığı gözlemlenmiştir. Bu bulgu, söz konusu kaynakların atıf bakımından belirli bir görünürlüğe sahip olmalarına rağmen birbirleriyle güçlü bibliyografik ilişkiler kurmadıklarını göstermektedir. Diğer bir ifadeyle, alan içerisinde belirli dergilerin öne çıkması, bu dergilerin aynı zamanda yoğun ve bütünsel bir yayın ağı oluşturduğu anlamına gelmemektedir. Etkileşim ağının oluşmaması, İran sineması ve ilişkili araştırma alanlarında yayın üretiminin farklı akademik kanallar üzerinden

gerçekleştiğini ve literatürün belirgin bir dergi merkezinde kümelenmekten ziyade dağınık bir yapıya sahip olabileceğini düşündürmektedir.

Atıf sayıları bakımından incelendiğinde, Iranian Studies dergi grubunun belirgin biçimde öne çıktığı görülmektedir. Dergi grubu, 30 yayın üzerinden toplam 153 atıf olarak analizde birinci sırada yer almaktadır. Bu sonuç, Iranian Studies'in yalnızca yayın sayısı bakımından değil, aynı zamanda söz konusu yayınların akademik etkisi bakımından da araştırma alanında önemli bir konuma sahip olduğunu göstermektedir. 30 yayının 153 atıf üretmesi, yayın başına ortalama 5,1 atıfa karşılık gelmektedir. Dolayısıyla derginin veri setindeki görünürlüğünün yalnızca yüksek yayın hacminden kaynaklanmadığı, bu yayınların belirli ölçüde atıf etkisi de oluşturduğu söylenebilir.

Screen dergisi ise sekiz yayın üzerinden 77 atıf ile ikinci sırada bulunmaktadır. Yayın sayısının Iranian Studies'e kıyasla oldukça düşük olmasına karşın toplam atıf sayısının yüksek olması dikkat çekicidir. Sekiz yayın üzerinden hesaplandığında yayın başına ortalama atıf yaklaşık 9,6'dır. Bu değer, Screen'de yayımlanan çalışmaların veri seti içerisinde görece daha yüksek bir atıf yoğunluğuna sahip olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla burada yayın hacmi ile atıf etkisinin aynı yönde ilerlemediği görülmektedir. Iranian Studies daha geniş bir yayın hacmi üzerinden toplam atıf bakımından öne çıkarken, Screen daha az sayıda yayınlara daha yüksek bir yayın başına atıf yoğunluğu ortaya koymaktadır.

Üçüncü sırada yer alan International Journal of Middle East Studies ise altı yayın üzerinden 60 atıf almıştır. Bu durumda yayın başına ortalama atıf 10'a ulaşmaktadır. Dolayısıyla bu dergi, toplam yayın ve toplam atıf bakımından ilk iki sıradaki dergilerin gerisinde bulunmasına rağmen, yayın başına atıf yoğunluğu açısından her iki dergiden de daha yüksek bir değer ortaya koymaktadır. Bu durum, toplam atıf sayısının tek başına akademik görünürlüğü değerlendirmek için yeterli olmayabileceğini göstermesi bakımından önemlidir. Yayın hacmi, toplam atıf ve yayın başına ortalama atıf birlikte değerlendirildiğinde, araştırma alanındaki dergilerin etkisinin farklı boyutlarda ortaya çıktığı görülmektedir.

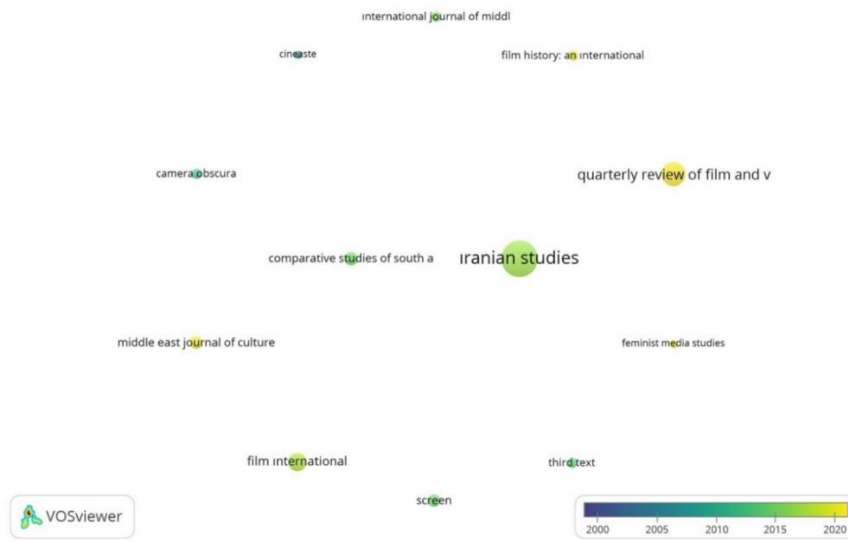
Bu bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde, araştırma alanında iki farklı yayınlanma eğiliminin bulunduğu ileri sürülebilir. İlk eğilim, daha fazla sayıda yayın üreterek toplam atıf hacmini artıran Iranian Studies örneğinde görülmektedir. İkinci eğilim ise daha sınırlı sayıda yayın aracılığıyla yüksek atıf yoğunluğu oluşturan Screen ve International Journal of Middle East Studies örneklerinde ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle alanın akademik görünürlüğünün yalnızca yayın sayısına veya toplam atıf sayısına indirgenmemesi; yayın hacmi, toplam atıf ve yayın başına atıf gibi göstergelerin birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bununla birlikte, 12 analiz ögesi arasında herhangi bir etkileşim ağının tespit edilmemesi olması, bu dergilerin araştırma alanında ortak bir bibliyografik çekirdek oluşturduğu sonucuna ulaşılmasını engellemektedir. Başka bir ifadeyle, belirli yayın organları atıf bakımından öne çıkmakla birlikte, bu görünürlük doğrudan güçlü bir ağ ilişkisine dönüşmemektedir. Bu durum, İran sineması araştırmalarının İran çalışmaları, film çalışmaları ve Orta Doğu çalışmaları gibi farklı akademik alanlar arasında dağılmış ve görece parçalı bir literatür yapısına sahip olabileceğine işaret etmektedir.

Dolayısıyla analiz, İran sineması araştırmalarının yalnızca sinema alanındaki uzmanlaşmış dergiler üzerinden ilerlemediğini; İran çalışmaları ve Orta Doğu çalışmaları eksenindeki akademik yayın kanallarının da literatürün oluşumunda önemli bir rol üstlendiğini ortaya koymaktadır. Özellikle Iranian Studies ve International Journal of Middle East Studies gibi alan dergilerinin yüksek atıf değerleri, İran sinemasına ilişkin araştırmaların daha geniş İran ve Orta Doğu çalışmaları literatürü içerisinde konumlandığını düşündürmektedir. Ayrıca Screen'in yüksek atıf yoğunluğuna sahip olması, İran sineması konusunda film teorisi ve sinema çalışmaları literatürü içerisinde belirgin bir sektörel-akademi iş birliğinin muhafaza edilmeye çalışıldığını

göstermektedir. Buna rağmen beş atıf eşiği kullanılarak gerçekleştirilen kaynak analizi, araştırma alanında yüksek görünürlüğe sahip sınırlı sayıdaki yayın kanalının bulunduğunu; ancak bu kanallar arasında güçlü bir etkileşim ağının oluşmadığını ortaya koymaktadır. Bu nedenle mevcut yapı, merkezi ve yoğun biçimde birbirine bağlanmış bir yayın ekosisteminden ziyade, farklı disiplinler ve akademik yayın alanlarında görünürlük kazanan, ancak aralarında sınırlı bağlantı bulunan çok merkezli ve parçalı bir literatür yapısı olarak değerlendirilebilir. Bu bulgunun yalnızca beş ve üzeri atıf alan kaynaklarla sınırlandırılmış veri kümesine dayandığı ve dolayısıyla düşük atıflı veya yeni yayımlanmış çalışmaların alandaki olası bağlantılarını kapsam dışında bıraktığı göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 7.Kaynakların atıf haritası

Değerlendirme ve Sonuç

Çalışma kapsamında köklü tarihsel ve estetik arka planın akademik alandaki karşılığına ilişkin bibliyometrik veriler üzerinden bir okuma, araştırma yapılmak istendiğinde; İran sinemasına yönelik akademik ilginin oldukça geniş, çok merkezli ve disiplinlerarası bir görünümüne sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada belirlenen sınırlılık içerisinde yapılan taramada ulaşılan ilk yayın 1985 yılına aittir. Bu veri İran sinemasının özellikle son kırk yıllık süreçte akademik dünyada süreklilik taşıyan güçlü bir ilgi alanı haline geldiğinin ilk kanıtı niteliğindedir. Elde edilen veriler doğrultusunda “iranian cinema” anahtar kelimesi etrafında 402 makale, 251 kitap bölümü, 248 kitap, 54 inceleme, 12 editoryal değerlendirme, 5 konferans bildirisi, 2 note ve 1 kısa anket verisine ulaşılmış olması, konunun yalnızca makale düzeyinde değil, kitap ve kitap bölümü ölçeğinde de güçlü bir akademik üretime konu edildiğini göstermektedir. Bu durum, İran sinemasının geçici ya da yüzeysel bir ilgi nesnesi olmaktan ziyade, kuramsal ve tarihsel derinliği olan yerleşik bir araştırma sahası olarak kabul gördüğünü düşündürmektedir.

Dil düzeyinde yayımların bulguları dikkat çekicidir. Yayınların 951’inin İngilizce olması, İran sineması üzerine üretilen akademik bilginin büyük ölçüde küresel akademik dolaşım alanının İngilizce üzerinden belirlenmekte olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun yanında

Fransızca, İspanyolca, Farsça ve Portekizce yayınların sınırlı sayıda izlenebilmesi; ayrıca İtalyanca, Rusça, Danca, Malayca, Lehçe ve Çince dillerinde yalnızca birer yayına rastlanması, bu alanın çok dilli bir ilgi üzerinden şekillenmekte olduğunu, ancak esas görünürlüğünü Anglofon/ "İngilizce konuşan" akademik dünya içinde kazandığını göstermektedir. Bu haritalama akademik alanda İran sinemasının küresel ölçekte ilgi gördüğünü kanıtlamaktadır. Ancak akademik dünyadaki bu ilgi de Batı merkezli bir üretim ilişkiseliliği üzerinden kurgulanmaktadır. Dolayısıyla bilimsel yayıncılıkta da olası önyargılar etrafında biçimlenen dar, uzaktan bakan bir çerçevenin izlenebileceği fikri doğmaktadır. Bu durum İran sinemasına dönük yeni yayınlarda araştırmacıların hangi diller ve hangi merkezler üzerinden araştırmalarını yürütmekte oldukları konusuna ilişkin eleştirel bir değerlendirmeyi zorunlu kılmaktadır.

Örneğin; ülke bazlı yayıncılık verileri incelendiğinde ABD'nin 260, İngiltere'nin 160 ve İran'ın 109 yayın ile ilk sıralarda yer alması, İran sinemasına ilişkin akademik üretimin İran merkezli ilerlemediğini ortaya koymuştur. Batı merkezli akademik dünyanın bu alanda İran'ın kendisinden daha yüksek oranda etkin olması, kendi sineması konusunda yapılan üretimde üçüncü sırada izlenmesi bilimsel alanda kurulan hegemonik ilişkinin başka bir vechesini göstermektedir. Öte taraftan Hamid Dabashi ve Hamid Naficy gibi Batı merkezli kurumlarda çalışan İranlı akademisyenlerin de yayın faaliyetlerinde öne çıktıkları bulgulanmıştır. Akademik üretimini İran'daki üniversitelerde sürdüren araştırmacıların ise uluslararası indekslerden biri olan Scopus'da atıf oranları ürettikleri yayın sayılarına ve çağdaşlarına göre düşük olarak kaydedilmiştir. Bu durum Batı merkezli organizasyonların etkileşim gücü, ortak yazarlık ve ikili iş birlikleri bakımından tüm haritalarda öne çıkmasına doğal olarak sebep olmaktadır. Örneğin en çok yayın üreterek listenin başında yer alan Alireza Sayyad, Javad Nematollahi, Sayyad ile ortaklaşa ürettiği yayınlarla literatüre katkı sunmuş, ancak bu üretim atıf sayılarına yansımamıştır. Bu durumda Batı merkezli çalışmaların İran sinemasına dair bilgi üretimini yüksek oranda çerçevelediğinin bir diğer somut göstergesidir. Bulgular İran'ın içinden, yerel dinamiklere dâhil olan akademisyenlerin her ne kadar derinlikli ve güncel konularda yayınlar üretseler de Scopus veri tabanında yer alan atıflarının Batılı çağdaşlarına oranla düşük etkileşim oranlarıyla izlenmekte olduğu vurgulamaktadır. Dolayısıyla Bütüncül bilimsel veriler ve görsel haritalar bilimsel çalışmaların niteliksel etkilerini ve değerini değil ancak akademik dünyaya hâkim olan Batı merkezli üretkenliği, etkişim ağını, ülkeler, kurumlar, yazarlar arası yapısal eşitsizlikleri ortaya koymaktadır.

Öte taraftan ABD ve İngiltere'yi Avustralya, Kanada, Hindistan, İspanya, Almanya, Türkiye, İsveç ve Fransa'nın izlemesi, İran sinemasının farklı coğrafyalarda karşılık bulan uluslararası bir tartışma nesnesine dönüştüğünü ortaya koymaktadır. Benzer şekilde kurumlar düzeyinde Tahran Üniversitesi, Meşhed Ferdowsi Üniversitesi, UNSW Sydney, Austin Teksas Üniversitesi, Londra Üniversitesi, Glasgow Üniversitesi, SOAS, Columbia, Toronto ve Monash gibi üniversitelerin öne çıkması; bu alanın hem İran içinden hem de küresel akademik merkezlerden beslenen melez bir bilgi üretim ağına sahip olduğunu göstermektedir. Özellikle İran dışındaki üniversitelerin yüksek görünürlüğü, İran sinemasının yalnızca bir ulusal kültür incelemesi olarak değil; dünya sineması, sanat sineması, toplumsal cinsiyet, postkolonyal teori, temsil ve kültürel çalışmalar gibi daha geniş tartışma alanları içinde ele alındığını düşündürmektedir.

Bu çerçevede çalışma, 2000 sonrası dönemde yükselen ulus sinemalarından biri olarak kabul edilen İran sinemasının akademik alandaki çok yönlü tezahürlerini ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır. Bibliyometrik analiz aracılığıyla elde edilen veriler, İran sineması üzerine üretilen bilginin hangi diller, ülkeler, kurumlar ve yayın türleri etrafında yoğunlaştığını somut biçimde görünür kılmıştır. Bunun yanında araştırma, yalnızca mevcut birikimi sayısal olarak tespit etmekle kalmayıp, literatürde baskınlaşan yönelimleri ve görece zayıf bırakılan alanları deşifre etme potansiyeli de taşımaktadır. Dolayısıyla bu çalışma, İran sinemasının tarihsel

ve estetik gelişimini bibliyometrik bulgularla birlikte düşünerek, alanın akademik yönden değerlendirilmesine katkı sunmakta; bundan sonra yapılacak araştırmalar için kavramsal bir çerçeveyi paylaşmaktadır.

Çalışmadan elde edilen tüm verilerin ve ulaşılan sonuçların, bilimsel yayınların belirli sınırlılıkları dahilinde sağlanmak durumunda kaldığı da ortadadır. Araştırmanın yalnızca Scopus veri tabanında indekslenen yayımları kapsamı bu çalışmaya getirilen en temel sınırlılıklardan biridir. Dolayısıyla Web of Science, Google Scholar, YÖK Tez Merkezi gibi farklı ulusal ve uluslararası veri tabanlarında yer alan yayımların kapsama dahil edilmemesi, İran sinemasına ilişkin akademik birikimin tüm boyutlarının, farklı indeksler üzerinden de kaydedilmesinin de önüne geçmiştir. Bu bakımdan benzer bir bibliyometrik incelemenin farklı veri tabanları üzerinden tekrar edilmesi, akabinde elde edilen bulguların karşılaştırmalı analizinin ortaya konulması gelecek araştırmalar adına anlamlı olabilir. Böyle bir karşılaştırma, alanın hangi mecralarda, hangi yoğunlukta ve hangi kavramsal eğilimler ekseninde şekillendiğini daha açık biçimde ortaya koyması bakımından önemlidir. Yalnızca yayın sayılarındaki farklılıkları değil, aynı zamanda İran sinemasına yönelik akademik ilginin hangi coğrafi, kurumsal ve dilsel merkezlerde yoğunlaştığını da daha net biçimde saptama imkânı da sunacaktır. Bu bağlamda, İran sineması üzerine çalışan araştırmacıların alanın güncel yönelimlerini izleyebilmek adına farklı indeksleri birlikte dikkate alan karşılaştırmalı çalışmalar üretmeleri önemli görünmektedir. İran sineması, her geçen yıl daha geniş bir kuramsal ve disiplinlerarası tartışma alanı içinde ele alınmakta; ulusal sinema, sanat sineması, toplumsal cinsiyet, temsil, postkolonyal eleştiri, modernleşme, sansür ve festival kültürü gibi farklı eksenlerde yeniden yorumlanmaktadır.

References

- Acar, İ., & Çanakçı, A. A. (2020). Din ve değerler eğitimi açısından Majid Majidi'nin filmleri üzerine bir inceleme ("Hz. Muhammed: Allah'ın Elçisi" filmi örneği). *Turkish Studies – Educational Sciences*, 15(5), 2317–2341. <https://doi.org/10.47423/TurkishStudies.43697>
- Afary, J. (2009). *Sexual politics in modern Iran*. Cambridge University Press.
- Aktaş, C. (2015). *Şarkın şiiri İran sineması*. İz Yayıncılık.
- Arıcan Kaygusuz, N. (2025). Girişimcilik eğitimi üzerine üretilen lisansüstü tezlerin bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmesi. *Turkish Studies – Economics, Finance, Politics*, 20(2), 1145–1173. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.76759>
- Awla, K. H. & Kasap, F. (2015). İran sineması'nın gelişimi ve İran sinemasında Abbas Kiyarüstemi üzerine bir inceleme. *Journal of International Social Research*. 8(41).
- Baysal, C. (2023). Dijital dönüşümün son on yılı: Web of Science'de taranan çalışmaların bibliyometrik analizi. *Turkish Studies – Economics, Finance, Politics*, 18(1), 33–51. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.63407>
- Dabaşı, Hamid (2013). *İran sineması: Geçmişi, bugünü ve geleceği*. Çev. Barış Aladağ ve Begüm Kovulmaz, Agora Kitaplığı.
- De Bellis, N. (2009). *Bibliometrics and citation analysis: from the science citation index cybermetrics*. Scarecrow Press.
- Decherney, P., & Atwood, B. (Ed.) (2014). *Iranian cinema in a global context: Policy, politics, and form*. Routledge.
- Démy-Geroe, A. (2014). Pomegranates and cinema: Some observations on a decade or so of selecting and screening Iranian films. *Iranian Cinema in a Global Context*. Routledge. 192-203.
- Diker, C. (2018). 'Batı' ideolojisinin 'Batı-Dışı'ndan üretimi: Akademi ödüllü Ashgar Farhadi filmlerinin kültür emperyalizmi boyutundan incelenmesi. *Trt Akademi*, 3(5), 94-111.
- Geçimli, M., & Köksal, K. (2023). "Sanat ve tasarım" anahtar sözcüklü araştırmaların bibliyometrik analizi. *Turkish Studies – Social Sciences*, 18(2), 767–786. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.63043>
- Gow, C. M. (2005). *Iranian cinema in long shot*. [Doctoral dissertation]. University of Warwick.
- Hallinger, P., & Kovacevic, J. (2019). A bibliometric review of research on educational administration: Science mapping the literature, 1960 to 2018. *Review of Educational Research*, 89(3), 335–369. <https://doi.org/10.3102/0034654319830380>
- Karagel, H. (2021). Türkiye'de coğrafyacıların sağlık coğrafyası çalışmaları üzerine bibliyotektik bir analiz. *Turkish Studies – Social Sciences*, 16(6), 3585–3610. <https://doi.org/10.47356/TurkishStudies.46311>
- Laleh, A. (2015). *Modern İran sinemasında İran edebiyatının izleri*. Dört Mevsim.
- Langford, M. (2019). *Allegory in Iranian cinema: The aesthetics of poetry and resistance*. Bloomsbury Academic.
- Merediz-Solà, I. & Bariviera, A.F. (2019). A bibliometric analysis of bitcoin scientific production. *Research in International Business and Finance*, 50(C) (294-305). Available online at <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2019.06.008>.

- Nematollahi, J., & Sayyad, A (2024). Flânerie, virtual-mobilized gaze and urban experience in Abbas Kiarostami's The Experience, *City*, 28(5-6), 881-899.
- Parhami, S. (1999). Iranian cinema: Before the revolution. *Offscreen* 3(6). Available online at <https://offscreen.com/view/iran2>.
- Poudeh, R. J., ve Shirvani, M. R. (2008). Issues and paradoxes in the development of Iranian national cinema: An overview. *In Iranian Studies* 41 (3), 323–341.
- Rehn, C., Gornitzki, C., Larsson, A., & Wadskog, D. (2014). *Bibliometric handbook for karolinska institutet*. Karolinska Institutet University Library.
- Soleimanzadeh H., ve Sarsangi, M. (2017). An experimental Iranian cinema in new age. *Man In India*. 97 (10), 81-95.
- Tay, S. (2007). Yeni dalgalar, Auteur'lük ve festival politikası: Abbas Kiarostami ve yeni İran sineması". In Yvonne Tasker (Ed.): *Elli Çağdaş Sinemacı: Dost Kitabevi*
- Yorgancılar, S. (2020). Sinema ve kimlik inşası: Milli sinema örneği. *Turkish Studies – Social Sciences*, 15(6), 3591–3604. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.39273>

ETHICAL DECLARATIONS

Research and Publication Ethics

We declare that this article is an original work and was prepared in accordance with the principles of scientific research and publication ethics. The article has not been published elsewhere and is not currently under review by another journal.

All sources used in the study have been cited in accordance with academic standards. We declare that the study does not contain plagiarism, fabrication, falsification, or manipulation of data, and that the research findings have been presented in accordance with the principles of scientific integrity.

Author Contributions

We designed, conducted, and analyzed the study and prepared the report for this article. We have reviewed and approved the final version of the article and agreed to its publication.

Conflict of Interest

We declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this manuscript.

Funding

This research did not receive any specific grant, financial support, or funding from any public, commercial, or non-profit funding agencies.

Artificial Intelligence (AI) Usage Disclosure

During the preparation of this manuscript, artificial intelligence tools may have been used solely for limited purposes such as language editing, translation assistance, and stylistic improvement. Any AI-assisted translations or language corrections were carefully reviewed and verified by us. Artificial intelligence tools were not used to generate the core scientific content, research design, analysis, or scholarly conclusions. All academic responsibility for the content of the manuscript rests entirely with us.

Copyright and Permissions

We confirm that all necessary permissions for copyrighted materials have been obtained where required and that the manuscript does not violate any intellectual property rights.

Author Approval

We confirm that they have read and approved the final version of the manuscript and consent to its submission and publication.

ETİK BEYANLAR

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu makalenin özgün bir çalışma olduğunu ve bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hazırlandığını beyan ederiz. Makale daha önce herhangi bir yerde yayımlanmamış olup başka bir dergide değerlendirme sürecinde değildir.

Çalışmada kullanılan tüm kaynaklar akademik kurallara uygun biçimde atıflanmıştır. Çalışmanın intihal, veri uydurma, veri tahrifi veya manipülasyon içermediğini; araştırma bulgularının bilimsel dürüstlük ilkelerine uygun şekilde sunulduğunu beyan ederiz.

Yazar Katkısı

Çalışmanın tasarlanması, yürütülmesi, analizi ve makalenin raporlama aşamasını birlikte yürüttük. Makalenin son hâlini okuyup onayladık ve yayımlanmasını kabul ettik.

Çıkar Çatışması

Bu makalenin yayımlanmasına ilişkin herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan ederiz.

Finansal Destek

Bu araştırma herhangi bir kamu kurumu, ticarî kuruluş veya kâr amacı gütmeyen kuruluş tarafından finansal olarak desteklenmemiştir.

Yapay Zekâ Kullanım Beyanı

Makalenin hazırlanması sürecinde yapay zekâ araçlarından yalnızca dil düzenleme, çeviri desteği ve anlatım iyileştirmesi amacıyla sınırlı ölçüde yararlanılmıştır. Yapay zekâ araçları tarafından yapılan çeviri ve dil düzenlemeleri tarafımızdan dikkatle kontrol edilmiştir. Yapay zekâ araçları çalışmanın bilimsel içeriğinin, araştırma tasarımının, analizlerinin veya akademik sonuçlarının oluşturulmasında kullanılmamıştır. Makalenin içeriğine ilişkin tüm akademik sorumluluk bize aittir.

Telif Hakları ve İzinler

Telif hakkı gerektiren materyaller kullanılmışsa gerekli izinlerin alındığını ve çalışmanın herhangi bir fikrî mülkiyet hakkını ihlal etmediğini beyan ederiz.

Yazar Onayı

Makalenin son hâlini okuduk, onayladık ve yayımlanmasını kabul ettiğimizi beyan ederiz.

Authors' Contribution Statement / Yazarların Katkı Oranı Beyanı

The researchers' contribution statement is as follows / Araştırmacıların katkı oranı beyanı şu şekildedir:

First author / 1. Yazar %50,

Second author / 2. Yazar %50.